

Počas odstávky čaká plaváreň nielen tradičná hĺbková údržba, ale aj menšie, no pre verejnosť zásadné interiérové úpravy. Vo vstupnej hale pribudne pult rýchleho občerstvenia a elegantné sedenie.

PETRŽALSKÁ PLAVÁREŇ PRIPRAVUJE NOVINKY AJ OPTIMALIZÁCIU NÁKLADOV NA ENERGIE

STR. 16

Číslo 7-8/2023 | Ročník 5 | Júl-August 2023 | petrzalka.sk

Na podujatí sa predstavili najlepší slovenské kapely, nechýbali ani sprievodné podujatia. | Foto: Ivana Vrabľová

DNI PETRŽALKY 2023 PRILÁKALI TAKMER ŠTYRIDSÄTTISÍC NÁVŠTEVNÍKOV

STR. 14 - 15

EDITORIÁL: ZASLÚŽIA SI POCHVALU. OCEŇTE S NAMI OSOBNOSTI PETRŽALKY

Stalo sa neodmysliteľnou súčasťou života v Petržalke, že každoročne oceňuje významné osobnosti, ktoré sú späté s našou mestskou časťou. Petržalka za múrmi panelákov skrýva mnoho šikovných a láskavých Puďí, ktorých život a skutky môžu byť príkladom pre nás všetkých. Dnešná spoločnosť je veľmi kritická k chybám a neúspechom, ale

zabúdame na ocenenie, pochvalu či slovo „ďakujem“. Preto chceme týmto podujatím poďakovať Puďom, ktorí tu s nami žijú a prinášajú našej spoločnosti výnimočné hodnoty. Buďte toho súčasťou a prostredníctvom verejného hlasovania nám pomôžte vybrať osobnosti, ktoré robia Petržalku lepšou.

STR. 6 - 7

Iveta
Jančoková
1. vicestarostka
Petržalky

PETRŽALKA V ČÍSLACH

Od začiatku roka sa v Petržalke narodilo už 1120 detí, z toho 25 párov dvojčiek a jedny trojičky. Pokračuje aj sobášny boom. Pozrite si veľkú štatistiku petržalskej matriky. **STR. 4**

SÍDLISKO, KDE SA ZRODIL SLOVENSKÝ RAP A HIP-HOP

Raper Opak z legendárnej kapely A.M.O. o začiatkoch rapovej a hip-hopovej kultúry, ktoré sú bytostne späté práve s Petržalkou. **STR. 10 - 11**

PRE SLOVENSKO VYPLÁVALA ZLATO V NAJŤAŽŠEJ DISCIPLÍNE

Petržalčanka Darina Krihová patrí medzi štyridsiatu intelektuálne znevýhodnených športovcov, ktorí v júni Slovensko úspešne reprezentovali na Svetových letných hrách špeciálnych olympiád v Berlíne. **STR. 17**

NOVINY NAŠA PETRŽALKA NÁJDETE AJ NA INTERNETE.
NASKENUJTE QR KÓD A ČÍTAJTE ONLINE

MILIÓNOVÁ DOTÁCIA POMÔŽE OBNOVIŤ PLAVÁREŇ ZŠ PANKÚCHOVA

Viac ako milión eur získala Petržalka na sanáciu stavebných porúch a obnovu plavárne Základnej školy Pankúchova 4.

Dotáciu pridelil mestskej časti Fond na podporu športu, vyčerpať ju musí do konca roku 2025. Z rozpočtu samosprávy pôjde na rekonštrukciu objektu ďalších vyše 775-tisíc eur.

AKTUÁLNE

„Zapájanie sa do externých výziev má pre nás veľký prínos. Vďaka nim dokážeme zrealizovať dôležité verejnoprospešné projekty, z ktorých bude žiť niekoľko generácií - a navyše šetríme verejné financie,“ oceňuje starosta Petržalky **Ján Hrčka**.

Petržalka má v správe štyri plavecké bazény, ktoré sú súčasťou základných škôl a slúžia pre

aktivity žiakov aj plavecké kluby. Okrem Pankúchovej aj na ZŠ Turnianska, ZŠ Holíčska a ZŠ Budatínska.

Všetky bazény poznačil zub času, najväčšími však práve ten na ZŠ Pankúchova. „V dôsledku opotrebenia a odkladaných investícií sú všetky kovové prvky v bazénovej hale, vrátane vzduchotechniky, napadnuté koróziou. Bazénová vaňa je železobetónová a jej technický stav neumožňuje prevádzku,“ vysvetľuje zástupca prednostu pre investície petržalského miestneho úradu **Miloš Holán**.

Komplexná obnova plavárne zahŕňa aj prispôbenie vstupu do bazéna pre zdravotne znevýhodnených plavcov. O začiatku prác bude samospráva informovať v najbližších mesiacoch.

Externé zdroje vo výške 1,2 milióna eur od Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR pomôžu vybudovať v areáli ZŠ Pankúchova aj **multifunkčnú športovú halu**. Financie musí vyčerpať do konca roku 2024. Aktuálne už mestská časť úspešne zrealizovala verejné obstarávania na základovú dosku a samotnú stavbu.

Mária Halašková

ROZPOČET NA ROK 2023 ZNAMENÁ AJ VIAC OPRAVENÝCH CHODNÍKOV

Na júnovom zasadnutí zastupiteľstva schválili poslanci aj úpravu aktuálneho rozpočtu mestskej časti. Prinesie viac financií na revitalizáciu verejných priestorov, ciest a chodníkov.

Na júnovom zasadnutí zastupiteľstva schválili poslanci aj úpravu aktuálneho rozpočtu mestskej časti. Prinesie viac financií na revitalizáciu verejných priestorov, ciest a chodníkov.

Upravený rozpočet počítá tento rok preinvestovať na opravu chodníkov a debarierizáciu až **580-tisíc eur**. Významná čiastka by mala putovať na riešenie akútnych problémov niektorých terás v správe Petržalky. Na rekonštrukciu spadnutého schodiska na Jasovskej je vyčlenených **155-tisíc eur**, na opravy povrchu terasy na Znievskej ďalších osemtisíc eur.

Až **360-tisíc eur** z rozpočtu chce samospráva investovať do revitalizácie detských ihrísk na Bzovíckej, Žehrianskej, Wolkrovej a Starhradskej.

Tento rok sa počíta aj s revitalizáciou zanedbanej plochy na ulici A. Gwerkovej, na ktorú bola vyčlenená suma **20-tisíc eur**. Za rovnakú sumu

by mal byť obnovený zanedbaný vnútroblok na na Budatínskej 63-81. Majiteľov psov zase iste poteší informácia o obnove psieho parku na Holíčskej, ale predovšetkým o plánoch na vybudovanie celkom nového priestoru na venčenie na Budatínskej – dokopy je v pláne preinvestovať **45-tisíc eur**.

Samospráva pokračuje v systematickej obnove základných škôl v petržalskej správe. ZŠ Tupolevova by mala byť ďalšou zo škôl, kde bude zrekonštruovaný tartanový povrch exteriérového športového areálu (45-tisíc eur).

Petržalka bude v roku 2023 investovať aj do ďalších objektov, priestranstiev a školskej infraštruktúry. Kompletný zoznam nájdete na webovej stránke **PETRZALKA.sk** v sekcii Zasadnutia miestneho zastupiteľstva, v zozname uznesení zastupiteľstva z 27. júna 2023.

Martina Štefániková

ŠPORTOVÉ ZARIADENIA PETRŽALKY ZMODERNIZUJÚ SVOJU HALU NA PROKOFIEVOVEJ

Primárnym zámerom obnovy haly je zefektívnenie jej využívania pre športové kluby aj verejnosť.

„Eseročka“ Športové zariadenia Petržalky (ŠZP) sa úspešne zapojila do grantovej výzvy Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry z dielne Fondu na podporu športu. Miestnej športovej organizácii bol udelený grant vo výške **takmer 340-tisíc eur**.

Financie poputujú na komplexnú rekonštrukciu športovej haly na Prokofievovej 2, vyčerpať ich treba do konca roka 2025. ŠZP sa na obnove budú spolupodieľať sumou **takmer pol milióna eur**.

„Športová hala Prokofievova, ktorú mestská časť prenajíma práve ŠZP, má potenciál byť ziskovou, no je v nevyhovujúcom technickom stave,“ konštatuje konateľ ŠZP **Matúš Súlovec**. Revitalizácia má spočívať v oprave strechy, výmene okien aj palubovky, stavebnej obnove vnútorných priestorov - hlavne

šatní - doplnení vzduchotechniky aj výmene svietidiel.

„V roku 2023 bude zrealizovaná prvá etapa, a to oprava strechy, výmena okien aj palubovky a doplnenie vzduchotechniky, druhá etapa prác bude pokračovať v lete 2024,“ doplnil Súlovec.

Aktuálne prebiehajú prípravné práce, ktoré zahŕňajú vypratávanie priestorov, aby následná obnova prebehla bez väčšieho zdržania. ŠZP plánujú halu opätovne uviesť do prevádzky po ukončení I. etapy, teda začiatkom septembra. O ďalšom postupe prác bude mestská časť verejnosť informovať aj na webe **petrzalka.sk/PROKOFIEVOVA**.

Mestská časť Petržalka má aktuálne v správe štyri kryté športové haly – na Znievskej 1/A, Gercenovej 25, Wolkrovej 47 a Prokofievovej 2. Všetky dlhodobo prenajíma.

Mária Halašková

AKO VOĽIŤ MIMO TRVALÉHO BYDLISKA A ZO ZAHRANIČIA

Nebudete sa v deň predčasných parlamentných volieb 30. septembra nachádzať v mieste trvalého pobytu alebo budete mimo Slovenska?

Máte niekoľko možností, ako napriek tomu odovzdať svoj hlas. Treba na to však myslieť s dostatočným predstihom.

„Občania Slovenskej republiky, ktorí sa v deň volieb budú nachádzať v zahraničí – a nezáleží, či majú alebo nemajú trvalý pobyt na Slovensku – môžu požiadať o voľbu poštou. Žiadosť sa už neadresuje na obec trvalého pobytu ako v minulosti, treba sa obrátiť na Ministerstvo vnútra SR. To vytvorilo elektronický formulár, cez ktorý rýchlo a jednoducho požiadajú o zaslanie obálky pre voľbu poštou na adresu v zahraničí,“ informuje vedúca referátu organizačných vecí Miestneho úradu Petržalka **Alžbeta Neuschlová**.

Formulár nájdete na webe www.minv.sk. Požiadať o voľbu poštou zo zahraničia môžete aj poštou alebo osobne na adrese Ministerstva vnútra SR – najneskôr však do **9. augusta 2023**.

Ako požiadať o hlasovací preukaz

Ak sa v deň volieb budete nachádzať na Slovensku, ale v inej

obci než v tej, kde máte trvalý pobyt, môžete odvoliť v ktoromkoľvek volebnom okrsku prostredníctvom **hlasovacieho preukazu**.

Vybavíte ho v obci trvalého pobytu – v mestskej časti Petržalka sa budú preukazy vystavovať od **16. augusta 2023**. Požiadať o zaslanie preukazu môžete e-mailom na podatelna@petrzalka.sk alebo poštou na adrese Miestny úrad Petržalka, Kutlíkova 17, Bratislava, najneskôr do **8. septembra 2023**.

Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi: meno a priezvisko, rodné číslo, štátnu príslušnosť, adresu trvalého pobytu a korešpondenčnú adresu, na ktorú mestská časť doručí hlasovací preukaz. Preukazy sa budú od 16. augusta 2023 vydávať aj osobne na počkanie v priestoroch Miestneho úradu Petržalka počas úradných hodín. Osobne si preukaz môžete vybrať najneskôr 29. septembra 2023 do 12:00.

Viac informácií o voľbe poštou, vydávaní hlasovacích preukazov či všetky ďalšie dôležité informácie ohľadom volieb sa dozviete aj na volebnom webe Petržalky **VOLBY.PETRZALKA.sk**.

Martina Štefániková

ZA SOBÁŠ MIMO OBRADNEJ SIENE SI BUDE TREBA OPĽ PRIPLATIŤ

Po skončení covidových opatrení sa vracia poplatok za sobáš mimo oficiálnych siení. Foto: envato-elements.com

Snúbenci, ktorí sa plánujú **zosobášiť mimo dvoch oficiálnych petržalských sobášnych siení, si od tohto júla opäť priplatia**.

Petržalskí poslanci totiž na poslednom zastupiteľstve pred prázdninami odhlasovali **návrat poplatku 166 eur** za sobáš „na ktoromkoľvek inom vhodnom mieste v mestskej časti“, ktorý bol v roku 2021 dočasne zrušený pre opatrenia súvisiace s pandémiou COVID-19.

„Aj keď naďalej trvá mimoriadna situácia, v reálnom živote už žijeme prakticky bez obmedzení a nie je potrebné riešiť pandemické opatrenia. Sobáše sa môžu uskutočňovať aj v interiéri bez obmedzení počtu zúčastnených osôb na obrade. Nie je potrebné vykonávať sobášne obrady v exteriéri, ako prevenciu proti šíreniu pandémie, a tak môžeme považovať sobáše na ktoromkoľvek inom vhodnom mieste na území

mestskej časti Bratislava - Petržalka za nadštandardné služby, ktoré by mali byť spoplatnené,“ uvádza mestská časť v dôvodovej správe.

Sobáše mimo úradne určených sobášnych siení, resp. mimo určenej doby spoplatňujú všetky samosprávy. Okrem sumy, ktorú v týchto prípadoch určuje zákon – 20 eur za povolenie uzavrieť manželstvo mimo určenej doby a 70 eur za povolenie uzavrieť manželstvo mimo úradne určenej miestnosti – si mestské časti účtujú aj tzv. **príspevok snúbencov na úhradu nákladov za poskytnuté sobášne obrady**. Napríklad v Rači a v Ružinove je výška tohto príspevku stanovená na 100 eur, v bratislavskom Novom Meste na 200 eur a v Starom Meste až na 250 eur.

Martina Štefániková

INZERCIA

Najkrajšia predzáhradka Petržalky 2023

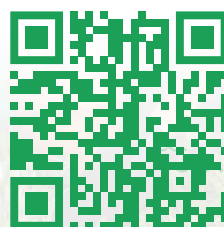
Pozrite si finálny výber desiatich petržalských predzáhradiek nie iba prstom na mape a rozhodnite palcom hore (lajkom) o tej najkrajšej.

Beňadická 12-14	Lenardova 12-14
Budatínska 41	Röntgenova 4
Černyševského 21	Tupolevova 22
Farského 20	Vilová 15
Krásnohorská 15	Vyšehradská 15

HLASOVANIE DO 15. AUGUSTA (VRÁTANE). ĎAKUJEME.

Mestská časť
BRATISLAVA-PETRŽALKA

[f](https://www.facebook.com/bratislavapetrzalka) [i](https://www.instagram.com/bratislavapetrzalka) [in](https://www.linkedin.com/company/bratislavapetrzalka) [yt](https://www.youtube.com/channel/UC...) [tik](https://www.tiktok.com/@bratislavapetrzalka)
@bratislavapetrzalka

VEĽKÁ ŠTATISTIKA MATRIKY ZA PRVÝ POLROK 2023

Ani sme sa nenazdali a prvú polovicu roka máme za sebou. A má ju za sebou aj Petržalka, ktorá bola za šesť mesiacov dejiskom mnohých – veselých aj smutných – životných mílnikov našich obyvateľov. Prinášame vám niektoré z nich v číslach.

ĽUDÍ PRIBÚDA

Od začiatku roka si **trvalý pobyt** do Petržalky nahlásilo celkovo **1 561 ľudí**. V najľudnatejšej samospráve tak podľa údajov miestnej matriky žije k prvému polroku **122 391 ľudí** s trvalým aj prechodným pobytom.

MUŽSKÁ PREVAHA

Oddelenie petržalskej matriky a ohlasovne pobytov vedie evidenciu všetkých detí narodených v Nemocnici sv. Cyrila a Metoda na Antolskej ulici, teda aj tých, ktoré nemajú bydlisko v Petržalke. Od januára 2023 prišlo na svet už **1 118 detí**, z nich mali prevahu **chlapci (584)** nad **dievčatami (534)**. Medzi nimi bolo až **25 párov dvojčiek**, dokonca **jedny trojičky**.

Vyššiu krivku sme u mužov zaznamenali aj v prípade smutnejších udalostí – **úmrtnosti**. Zatiaľ čo pri ženách evidujeme v období január – jún 193 úmrtí, pri mužoch 242.

Najčastejšie používanými menami u chlapcov boli **Jakub, Adam, Samuel, Lukáš a Šimon**; dievčatá najčastejšie dostali meno **Nina, Ema/Emma, Viktória, Natália, Sofia a Hana**. O tom, že niektorí rodičia sú naozaj kreatívni, svedčia aj mnohé netradičné či exotické mená, napr. Cataleya, Dhara, Lilith, Nevena, Sibal,

Wendelina, Lorian, Saul, Eskil, Rio, Trim, Titus.

100-EUROVÝ PRÍSPEVOK

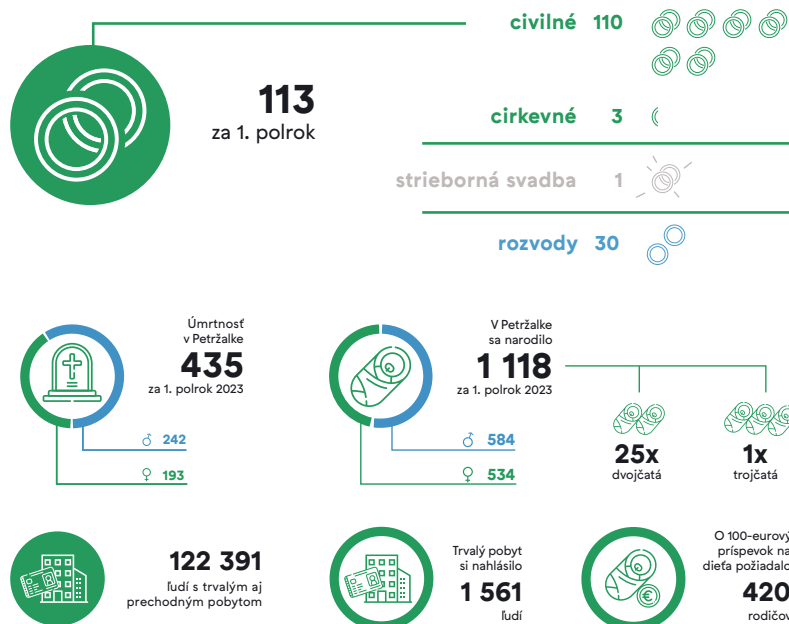
Od roku 2022 sa Petržalka pridala k samosprávam poskytujúcim novorodencom s trvalým pobytom v mestskej časti **jednorazový finančný príspevok 100 eur**. Žiadosť na predpísanom tlačíve treba osobne doručiť pracovníčkam matriky. Vedúca oddelenia matriky a ohlasovne pobytov **Ilona Kraic** tvrdí, že o príspevok je veľký záujem. „*Za prvý polrok si rodičia podali 420 žiadostí, čo potvrdzuje, že aj táto – pre niekoho symbolická – finančná injekcia nikoho neurazí, práve naopak, poteší.*”

Pre malých Petržalčanov organizuje oddelenie matriky párkrát do roka i **slávnostné uvítania detí do života**. „*Od začiatku roka sme podujatie zorganizovali pre 102 detí. Keďže sme dobiehali termíny z vlaňajška, do konca roka nás takýchto uvítaní čaká ešte päť,*” dodáva Kraic.

SVADBY NIELEN V SOBÁŠNYCH SIENACH

Sobášny „boom“ po období pandémie covidu pokračuje aj v tomto roku, kedy si svoje áno stihlo povedať už **113 párov**, z nich 110 sa vybralo úradnou cestou a 3 cirkevnou. Zotrvanie v 25-ročnom manželstvom zväzku oslávil jeden pár striebornou svadbou.

Záujem o sobáš majú aj cudzinci. „*V posledných mesiacoch sobášme najmä páry prístabované z Ukrajiny,*“ hovorí Kraic, ktorá dodáva, že momentálne si o dočasné útočisko na území Petržalky požiadalo **473**

Najčastejšie používané mená bábätiok

Nina, Ema/Emma, Viktória, Natália, Sofia a Hana

Jakub, Adam, Samuel, Lukáš a Šimon

Najunikátnejšie mená bábätiok

Cataleya, Dhara, Lilith, Nevena, Sibal, Wendelina

Lorian, Saul, Eskil, Rio, Trim, Titus

PODMIENKY PRE ŽIADOSŤ O PRÍSPEVOK PRE NOVORODENCA

- Dieťa musí mať v čase podania žiadosti o príspevok trvalý pobyt v Petržalke.
- Trvalý pobyt v mestskej časti musí mať aj matka, a to najmenej tri mesiace ku dňu narodenia dieťaťa.
- Dieťa nemôže byť po pôrode zverené do náhradnej starostlivosti.
- O príspevok je možné požiadať najskôr po 28 dňoch od narodenia dieťaťa.
- Príspevok môže v mene matky dieťaťa požiadať aj

jeho otec, ktorý musí predložiť svoj platný občiansky preukaz a tiež platný občiansky preukaz matky.

- Pri otcovi sa trvalý pobyt do úvahy neberie.
- Vyplnenú žiadosť o príspevok je potrebné doručiť osobne pracovníčkam referátu matriky a ohlasovne pobytov Miestneho úradu Petržalka na Kutlíkovej ulici 17 z dôvodu overenia totožnosti a iných údajov.

ukrajinských odídencom. Medzi záujemcami sú aj Rusi a Srbi.

Páry si s obľubou volia rôzne miesta na sobášny obrad s ohľadom na počet hostí, atmosféru i ročné obdobie. Okrem dvoch

sobášnych siení v Technopole a Cik Cak Centre manželstvo v prvom polroku najčastejšie uzatvárali v Sade Janka Kráľka, v reštauráciách Aušpic, Aucafé, Rivers club, UFO, Rančík, YUZU

House, v hoteloch Barok, Berg či na Dostihovej dráhe.

„Aktuálne máme 84 žiadostí o uzavretie manželstva, z toho 16 sobášov je plánovaných mimo obradnú miestnosť,“ počíta Kraic.

Čo matrika spojila, nech nič nerozdelí... by bol dokonalý scenár každej love story, avšak nie je tomu tak. Aktuálne matrikárky evidujú 30 rozsudkov o rozvoze manželstva.

Mária Halašková

JUNIOR OSOBNOSŤ PETRŽALKY DOKAZUJE, ŽE SNAŽIŤ SA OPLATÍ

Po trojročnej pauze sa 22. júna vrátila v plnej sile cena **Junior osobnosť Petržalky**. Deti, zväčša tínedžeri, z petržalských základných škôl si ocenenia prebrali z rúk starostu **Jána Hrčku** a druhej vicestarostky **Michaly Kozákovéj**. Pre reláciu Petržalský kompas výstižne zhrnula, že ide o „*deti, ktoré dokážu okrem svojho výkonu a zameranosti ukázať, že majú aj veľmi dobré výsledky v škole. Sú to žiaci, ktorí napredujú a okrem toho majú aj veľmi dobré srdce.*“

Slávnostný priebeh ceremoniálu dotvorili príbehy ocenených, ktoré všetci zúčastnení mohli spoznať prostredníctvom krátkych videovizitiek (nájdete ich aj na youtube kanáli [@bratislavapetrzalka](#)).

Komisia zložená zo zástupcov oddelenia školstva spolu so zástupkyňami starostu mestskej časti Bratislava-Petržalka na základe nominácií riaditeľov a riaditeľiek základných škôl v pôsobnosti mestskej časti vybrala deväť výnimočných mladých študentov so zaujímavými životnými príbehmi.

Za nadpriemerné školské výsledky v oblasti vzdelávania bola ocenená **Veronika Štefeková** zo ZŠ Tupolevova 20, ktorá je podľa

triednej učiteľky „*mimoriadne nadaná na matematiku*“ či **Simon Bystrický** zo ZŠ Budatínska 51, ktorý má okrem všeobecného rozhradu zo všetkých predmetov aj cit pre ľudový tanec. Rétoriku má okrem iného v malíčku zase **Miloš Hlava** zo ZŠ Lachova 1, ktorý sa jej venuje aj na celoslovenskej úrovni.

Zo základnej školy Nobelovo námestie 6 boli ocenení až dvaja žiaci, obaja za výnimočné športové

výsledky v oblasti tenisu – **Romana Dekanová** a **Max Lörinčík**, ktorý žne aj svetové úspechy.

Ani ďalším oceneným nechýba športové nadanie – **Samuel Fekete** zo ZŠ Pankúchova 4 je majstrom Slovenska v niekoľkých plaveckých disciplínach a reprezentuje školu v plávaní aj na svetových súťažiacich, **Lenka Tahotná** zo ZŠ Gessayova 2 je majsterkou Slovenska v rope skippingu.

Osobitnou kategóriou je Detský čin pre žiakov, ktorých príbehy chytli za srdce. **Jana Macková** zo ZŠ Černyševského 8 napriek vlastným diagnózam pomohla iným – darovala vlasy na výrobu parochní pre onkologických pacientov. **Denis Samuel Oravec** zo ZŠ Prokofievova si ocenenie odniesol za každodennú cennú pomoc spolužiakovi so zdravotným znevýhodnením.

Ivana Vrabľová

Deväť žiačok a žiakov z ôsmich rôznych petržalských základných škôl získalo ocenenie Junior osobnosť Petržalky 2023 za svoje športové a školské úspechy, ale aj ľudskosť. | Foto: Ivana Vrabľová

PETRŽALKA NAVÝŠILA BALÍK NA PODPORU „NEZISKOVIEK“ O 25-TISÍC EUR

Až o **25-tisíc eur** viac bude môcť mestská časť rozdeliť medzi neziskové organizácie, ktoré petržalskej samospráve pomáhajú robiť z najľudnatejšieho slovenského sídliska lepšie miesto pre život. Navýšenie sumy na dotácie schválili poslanci na júnovom zasadnutí miestneho zastupiteľstva. Ide o dotácie do

výšky 2000 eur, ktoré schvaľuje starosta mestskej časti.

„K 31. máju bolo podaných 42 žiadostí v celkovej sume 79 981 eur. V rozpočte je na túto dotačnú schému vybraných 25 000 eur. Doteraz bolo schválených 18 žiadostí v celkovej sume 23 010 eur,“ uvádza dôvodová správa. Dôvodom navýšenia sumy bola skutočnosť, že ďalšie, zatiaľ nespracované

žiadosti o finančnú podporu, dosiahli len ku koncu mája výšku takmer 30-tisíc eur. „Na základe predchádzajúcich skúseností ešte očakávame aj ďalšie nové žiadosti,“ uzatvára samospráva. Žiadosti o dotácie do 2000 eur môžu záujemcovia posilať **do 31. októbra 2023** cez portál [PETRZALKA.EGRANT.SK](#).

Martina Štefániková

HLASUJTE ZA OSOBNOSŤ PETRŽALKY 2023 V CENE VEREJNOSTI

Do verejného hlasovania odborné komisie mestskej časti posunuli 12 z 34 nominovaných osobností v štyroch hlavných kategóriách. V hlasovaní o Cenu verejnosti v roku 2023, môžete jednu podporiť aj vy. SMS hlasovanie je bezplatné a piatich z vás radi odmeníme malými darčekom a pozvánkami pre dve osoby na slávnostný galavečer 22. septembra v Dome kultúry Zrkadlový háj.

KULTÚRA A ROZVOJ SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA

Martin Kubala: Záchranca petržalských bunkrov

Od roku 2011 s partiou kamarátov pracuje na postupnej rekonštrukcii bunkra B-S 4 Lány, jedného z objektov československého

opevnenia, ktoré bolo vybudované krátko pred vypuknutím 2. svetovej vojny v bratislavskej Petržalke. Cieľom je zrekonštruovať bunker do pôvodnej podoby z roku 1938. Ako predseda OZ Múzeum petržalského opevnenia (MPO) vybuďoval v mestskej časti stabilné zázemie pre fanúšikov histórie z obdobia 2. svetovej vojny.

Igor Kmet' o ml.: Hudobník telom i dušou

Ako päťročný začal hrať na bicích nástrojoch v rodinnej kapele, v deviatich sa stal členom Dychovej hudby ZŤS Petržalka. Na bratislavskom konzervatóriu vyštudoval hru

na saxofóne a na klavíri. Je skladateľ, spevák a multiinstrumentalista. S otcom, Igorom Kmet' o m st., pôsobí v skupine Kmet' oband, s ktorou vydal štyri albumy. V roku 2015 predstavil sólový projekt Ja som Funky. Je príkladom pre rómske talenty, ale aj ostatné deti a mládež.

Jaroslav Mendel: Štíriteľ folklórnych tradícií

Detskému folklórnemu súboru Hájenka šéfuje od roku 1993. S humorom a s absolútnym nasadením, spolu s ostatnými vedúcimi súboru, vedie deti k láske nielen k folklórnym, ale aj ostatným kultúrnym a spoločenským tradíciám

a hodnotám. Aj vďaka jeho prístupu sa členovia a členky Hájenky môžu počas roka pochváliť vystúpeniami po celom Slovensku i v zahraničí.

SOCIÁLNA PRÁCA A OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Michal Berta: Ochranca mladých „v problémoch“

Od roku 2016 pôsobí ako terénny sociálny pracovník v klube KASPIAN, ktorý je zameraný na prácu s deťmi a mladými ľuďmi

v ohrození v Petržalke. Pracuje s nimi na ulici, na športoviskách, je im nápomocný v bežných i náročných situáciách vo vzťahoch, v škole, v rodine. Pozornosť a osvetu smeruje na svoje „srdcové“ témy: radikalizáciu mladých a znižovanie rizík spojených s užívaním návykových látok, t. t. tímom kolegov realizuje workshopy na základných a stredných školách.

Jana Mareková: Bojovníčka za ľudí s mentálnym postihnutím

Ako štatutárna zástupkyňa občianskeho združenia Impulz – Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym

postihnutím sa dlhodobo venuje ľuďom s mentálnym znevýhodnením. Jej celoživotným poslaním je snaha o premostenie sveta ľudí s mentálnym znevýhodnením so svetom väčši-

novej spoločnosti prirodzenou cestou. V rámci chránenej dielne vyrábajú originálne sviečky. Pripravuje výstavu To, čo nás spája, ktorá prepája ľudí so znevýhodnením s petržalskými základnými školami.

Stanislav Pešek: Nezištný dobrovoľník

Je predsedom OZ Dobrovoľná civilná ochrana, v rámci ktorého koordinuje 150 dobrovoľníkov.

Podieľali sa na pomoci

pri zvládaní pandémie Covid-19, po vypuknutí vojenského konfliktu u našich východných susedov pomáhali zabezpečovať humanitárna pomoc odídencom z Ukrajiny, pomoc na hranici a zaistenie dočasných zariadení na ubytovanie odídencom. Podieľali sa aj na odstraňovaní následkov tornáda v ČR, pomáhali počas návštevy pápeža. Pre dobrovoľníkov je vzorom. Ukazuje, že aj z mála sa dá dokázať a zrealizovať veľa dobrého.

VZDELÁVANIE A ROZVOJ KRITICKÉHO MYSLENIA

Viktor Milata: Kapacita chemického vysokého školstva

Profesor Ing. Viktor Milata, DrSc. pôsobí na Ústave organickej chémie, katalýzy a petrochémie Fakulty chemickej a potravinárskej

technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, ktorý od roku 2017 aj vedie. Je tiež čestným predsedom Slovenskej chemickej spoločnosti a posudzovateľom vo viac ako 20 vedeckých časopisoch a grantových agentúrach. Za svoju prácu získal mnohé ocenenia, tento

rok mu bola udelená Čestná plaketa Dionýza Štúra za zásluhy v prírodných vedách.

Janka Chládecká:
Propagátorka vzdelávania seniorov

Dlhoročne sa venuje vzdelávaniu seniorov. Je zakladateľkou PLUS - Petržalskej letnej univerzity seniorov, na ktorej mestská časť

Bratislava-Petržalka spolupracuje s Ekonomickou univerzitou Bratislava už od roku 2019. Je tiež zakladateľkou a riaditeľkou Petržalskej klubovne aktívnych seniorov, ktorá na Osuského ulici v Petržalke slúži od októbra 2021 všetkým záujemcom na šport, vzdelávanie, oddych aj zábavu.

Agnesa Góraszová:
Inšpirátorka speváckych hviezd

Od roku 1988 vyučuje spev na Základnej umeleckej škole Jána Albrechta na Topoľčianskej ulici. Počas svojej pedagogickej

kariéry vychovala množstvo interpretov, ktorí sa profesionálne venujú hudbe. Det'om vstúpajú vzťah k umeniu a hudbe, umelecký vkus a precíznosť v našťudovaní hudobných skladieb. So svojimi žiakmi sa aktívne zúčastňuje medzinárodných aj domácich projektov.

ŠPORT A ROZVOJ AKTÍVNEHO ŽIVOTNÉHO ŠTÝLU

Viliam Kalman:
Ikona petržalského futbalu

Celý aktívny život prežil v Petržalke a vyše 55 rokov sa venoval petržalskému futbalu. Spolu s bratom Františkom od detstva hrávali za SKS – predchodcu Inter ZŤS a neskôr FC Petržalka. Po skončení aktívnej činnosti sa opäť vrátil na futbalový štadión v Petržalke – ako masér A mužstva. Bol oporou ligového mužstva Artmedia Petržalka, s ktorou ako člen realizačného tímu získal dva majstrovské tituly a dvakrát vyhral Slovenský pohár. Spolupracoval s Vladimírom Weissom st., ktorý si ho vybral ako maséra aj do národného mužstva.

Zdenko Kríž:
Neúnavný propagátor stolného tenistu

V športe sa aktívne angažuje už 52 rokov – najskôr ako športový žurnalista, keď vyše dvadsať rokov pôsobil v denníku Šport.

Novinársky sa venoval predovšetkým cyklistike a stolnému tenisu. Neskôr pôsobil ako významný športový funkcionár v Slovenskom stolnotenisovom zväze, Slovenskom olympijskom a športovom výbore, ako aj v niekoľkých medzinárodných športových organizáciách. Pod jeho vedením sa stolný tenis stal jedným z najrozšírenejších športov na Slovensku.

František Morvai:
Legenda športovej žurnalistiky

Desaťročia bol kmeňovým športovým redaktorom dnes už neexistujúceho denníka Práca, ako novinár bol na troch olympiádach

a je autorom či spoluautorom niekoľkých kníh. Pôsobil ako hovorca Slovenského zväzu ľadového hokeja a editor webstránky zväzu. Angažoval sa aj v petržalskom futbale, ako podpredseda petržalského klubu sa zasadzoval o návrat k samostatnosti petržalského klubu. Hoci sa narodil v Budapešti, od roku 1945 žil v Petržalke a okrem krátkeho času, kedy býval v inej štvrti Bratislavy, žije v Petržalke doteraz. V marci 2023 oslávil osemdesiatku.

Martina Štefániková

Hlasovať môžete online do 31. augusta (vrátane) na stránke [OSOBNOST.PETRZALKA.SK](https://osobnost.petrzalka.sk).

PRÍSPEVOK NA KONTAJNEROVÉ STOJISKÁ SA ZVÝŠIL

Dotácia na vybudovanie kontajnerových stojísk pri bytových domoch v Petržalke sa bude riadiť novými pravidlami. Stúpne výška príspevku, po novom ho žiadatelia budú môcť využiť aj na vybudovanie podzemných a polopodzemných kontajnerov. Požiadať oň bude možné už len elektronicky.

Na júnovom zasadnutí petržalského zastupiteľstva to schválili miestni poslanci. Hlavným cieľom je „upratať“ zberné nádoby na komunálny odpad z komunikácií a zelene do uzamknutých stojísk a pomôcť tak riešiť čistotu verejných priestranstiev.

„Príspevok poskytuje mestská časť od roku 2012, teraz bola dotačná schéma implementovaná do existujúceho Všeobecne záväzného nariadenia (VZN) o poskytovaní finančných dotácií,“ uvádza vedúca petržalského referátu čistoty a poriadku **Tatiana**

Hajčík Stanová. Petržalka zároveň zohľadnila nárast nákladov na stavebné úpravy či stavbu kontajnerových stojísk. „Výška príspevku sa pohybuje od 500 do 5000 eur – v závislosti od rozsahu rekonštrukcie alebo stavby,“ upresňuje Hajčík Stanová.

Dotácia **5000 eur** je určená na vybudovanie podzemných alebo polopodzemných kontajnerov. Na stavbu stojiska do 25 m² môže Petržalka prispieť maximálne **3000 eurami**, pri stavbe nad 25 m² až **4000 eurami**. „Na menšie úpravy ako zastrešenie alebo zastrešenie a uzamknutie je určená dotácia od 500 do 1000 eur,“ dodáva.

Ako upozorňuje, o príspevok je odteraz potrebné požiadať elektronicky, cez webový portál **PETRŽALKA.EGRANT.SK**. Záujemcovia tam nájdu aj informáciu, čo všetko je potrebné k žiadosti doložiť. „Predovšetkým

Po prvý raz Petržalka poskytuje aj príspevok na vybudovanie podzemných a polopodzemných kontajnerov. | Foto: OLO

je nevyhnutné preukázať svoj vzťah k pozemku, na ktorom je alebo má byť stojisko vybudované,“ uzatvára Hajčík Stanová.

Od roku 2014 do roku 2022 o príspevok požiadalo 19 záujemcov, ktorým mestská časť rozdelila 23 611 eur.

Dotáciu na podporu budovania a úpravy kontajnerových stanovišť poskytuje aj Hlavné mesto SR Bratislava. Viac info nájdete na internetovej stránke **BRATISLAVA.SK** v sekcii Životné prostredie a výstavba.

Martina Štefániková

AJ INVÁZNE DREVINY TREBA ODSTRAŇOVAŤ S CITOM

Zoznam invázných drevín, ktoré vzbudzujú obavy Európskej únie a Slovenska obsahuje štyri desiatky rastlín, ktoré sa – laicky povedané – nekontrolovateľne rozmnožujú, čo negatívne vplyva na biodiverzitu, ktorá pomáha bojovať proti zmene klímy. Patria medzi ne aj javorovec jaseňolistý a pajaseň žliazkatý.

Pre rýchly rast a nízke nároky boli tieto stromy v 70. rokoch 20. storočia vysádzané na nových sídliskách. Postupom času však začali vytlačovať pôvodné druhy, preto sa pristúpilo k ich redukcii. Petržalka nie je výnimkou.

PSY SÚ V BEZPEČÍ

Tento rok mestská časť po prvý raz realizovala prostredníctvom odbornej firmy injektovanie pajaseňa žliazkatého herbicídmi. „V máji a júni bolo nainjektovaných 195 kusov drevín, v júli prebehla injektáž ďalších 78 kusov,“ hovorí **Adrián Ševeček**, vedúci petržalského referátu zelene. Herbicíd sa aplikuje do kmeňa cez vyvrátané diery. „Majitelia psov sa nemusia obávať, keďže otvory sú vo

výške 130 centimetrov,“ upresňuje. Napriek tomu, že injektáž je vykonaná odborne spôsobilou osobou – a v zmysle platnej legislatívy –, nainjektovaného stromu nie je vhodné dotýkať sa.

Najvhodnejší termín aplikácie herbicídu je leto až začiatok jesene. Pajaseň sa odstraňuje až po úplnom odumretí, zvyčajne po dvoch rokoch od aplikácie. „Nainjektované dreviny začínajú usychať, opadávajú im listy. Je potrebné, aby uschla nielen nadzemná, ale hlavne podzemná časť a netvorili sa takzvané koreňové výmladky. Je však veľmi rozdielne, ako strom na herbicíd zareaguje, niekedy je potrebné injektáž opakovať,“ vysvetľuje Ševeček. V prípade, že by schnúci strom mohol byť rizikom pre obyvateľov, koruna sa odľahčí orezom časti konárov alebo sa zrealizuje zosadzovací rez.

NEODSTRAŇUJEME, ALE NAHRÁDZAME

Napriek tomu, že ide o invázne dreviny, ktorých odstraňovanie ukladá zákon – a to dokonca bez povinnosti náhradnej výsadby –, mestská časť aj k redukcii pajaseňa žliazkatého a javorovca jaseňolistého pristupuje s citom a rozvážne.

„Odstraňovanie jedincov týchto dvoch druhov, ktoré nie sú zdrojom semien a sú súčasťou výsadby verejnej zelene v zastavanom území obce, je možné realizovať postupne, napríklad v súlade so schváleným programom starostlivosti o dreviny. Zjednodušene povedané – snažíme sa stromy nie odstraňovať, ale nahrádzať. Redukciou invázných drevín vzniká priestor pre výsadbu pôvodných druhov, i keď vždy musíme pred plánovaním výsadby preveriť umiestnenie inžinierskych sietí, aby sme nezasažovali do ich ochranných pásiem,“ uzatvára Ševeček.

Martina Štefániková

Foto: wikipedia.org

Pajaseň žliazkatý (Ailanthus altissima)

Pochádza z Ázie. Je nenáročný na podmienky, v prvom roku môže dorásť až do výšky 2 metre. Do pôdy vylučuje koreňmi alelopatické látky, ktoré bránia rastu iných druhov drevín. Alelopatický účinok majú aj jeho listy. Vytvára veľké množstvo koreňových výmladkov, z ktorých vyrastú nové jedince. Po zrezaní kmeňa, sa vytvorí okolo pňa hustý porast výmladkov. Na jeseň produkuje ľahké semená, ktoré sú vetrom roznášané na väčšie vzdialenosti.

AJ TOTO LETO STRÁŽIA PLAVCOV NA DRAŽDIAKU „CHOBOTNIČKY“

Spolok ochrancov vody Octopus dozerá na bezpečnosť na petržalskom štrkovisku štvrt storočia.

Ani intenzívna letná búrka, ktorá na pätnásť minút zmenila Draždiak na búrlivé more, nezabránila dvom odvážlivcom, aby otestovali svoje plavecké schopnosti. „Podľa zmluvy s mestskou časťou tu počas zlého počasia byť nemusíme, ale ako vidíte, zlé počasia je pre ľudí relatívny pojem,“ hovorí **Tomáš Rácz**, šéf občianskeho združenia **Octopus**. Jeho členovia poskytujú vodnú záchranú službu na Draždiaku už viac ako dve desaťročia.

od Antolskej. K červenému prístrešku pribudol kontajner. „Slúži ako sklad, pri ošetrovaní poskytne potrebné súkromie,“ vysvetľuje Rácz.

Octopusáci sú dobre vybavení na záchranu pod vodou aj nad vodou. Majú profesionálny záchranársky čln, ale využívajú aj paddleboard. Ak sa niekto topí, dokážu zareagovať okamžite. „Okrem bežnej výbavy zdravotníkov nám nechýba defibrilátor a kyslíkový prístroj,“ vypočítava Rácz.

ZDRAVOTNÍCI AJ INFORMÁTORI

Zásahy Octopusákov nie sú len o zachraňovaní topiacich sa. Je to aj pomoc pri poštúpaní osou, porezaní sa na kameni či rozbitej fľaši, úpale, krádeži, „ale, veru, raz sme tu riešili aj pôrod,“ spomína Rácz. „Sme tu ako zdravotníci, potápači, plavčíci,

Záchranárom z OZ Octopus tento rok začala služba na Draždiaku 26. júna, skončí sa 3. septembra. | Foto: Ivana Vrablová

psychológovia, informátori... Sme dobre viditeľní, takže sa na nás ľudia obracajú, kedykoľvek niečo potrebujú.“

Za tie roky, čo na Draždiaku pôsobia, podľa Rácza ošetrili tisíce ľudí, desiatky zachránili pred utopením. „Pre nás je veľmi dôležitá prevencia. Predvídavo zabráňujeme situáciám, pri ktorých by mohlo prísť k fatálnej udalosti. Za tie dlhé roky už vieme takéto udalosti odhadnúť,“ hovorí a dodáva: „Myslím, že aj preto túto službu, aj nás, ľudia vnímajú pozitívne.“

ZRADNÉ MIESTA

Na Draždiaku poznajú každý kameň – na brehu i pod vodou. Zradné miesta? „Určite ich má aj Draždiak, je to štrkovisko, ktoré nebolo špeciálne upravené na kúpanie. Ako ťažiarí odišli, tak ho nechali. To napríklad znamená, že idete a zrazu vám zmizne dno pod nohami. Menej zdatní plavci stratia balanc, padnú do hlbokaj vody a... môže to byť fatálne,“ nabáda k opatrnosti Rácz, podľa ktorého má jazero v najhlbšom mieste aj dvadsať metrov.

Problémom sú aj rodičia, ktorí nechajú deti plaviť sa na nekvalitných nafukovačkách do stredu Draždiaka. „Keď vidíme prázdnu nafu-

kovačku, je to pre nás vždy varovanie,“ hovorí záchranár.

Čo však záchranári kvitujú, je používanie plavákov, ktoré sa – aj vďaka finančnej dostupnosti – za posledný rok veľmi rozšírilo. „Je to veľmi zodpovedné správanie. Plavák môže zachrániť život, ak dostanete kríž, pridržte sa ho, ale aj v iných situáciách udrží človeka nad hladinou alebo aspoň upozorní, že má problém.“ Topiaci totiž zvyčajne nerozhadzuje rukami ako vo filme. „Najčastejšie je príčinou utopenia infarkt alebo mŕtvica, a to len bez varovania klesnete na dno,“ vysvetľuje Rácz.

NÁVŠTEVNOSŤ RASTIE

Aj v dôsledku masovej výstavby v Petržalke návštevnosť Draždiaka v priebehu rokov vzrástla. Podľa Rácza to bude pokračovať. „Zlaté piesky zvyšujú poplatky za vstup, Kuchajda je označovaná za zrádnú vodu, bazény na kúpaliskách dosluhujú a tiež zvyšujú vstupné. Toto je jediná normálna vodná plocha, kde sa neplatí, je čistá, dostupná, prostredie je príjemné, nechýba infraštruktúra – športovská aj bufety. To ľudí láka,“ uzatvára.

Martina Štefániková

NA NOVOM MIESTE

Tento rok im služba začala 26. júna, končí sa 3. septembra. Dvaja záchranári a potápači dozerajú na návštevníkov jazera sedem dní v týždni **od 10:00 do 18:00**. Po novom ich nenájdete pod stožiarom, presťahovali sa naľavo od bufetu Barracuda, bližšie k vstupu

INZERCIA

ZMENA PREVÁDZKOVÝCH HODÍN NA ZBERNOM DVORE PETRŽALKA

od 4. júla do 31. augusta 2023

Pondelok: Zatvorené

Utorok až piatok: 8:00 - 16:00

Sobota: od 7:00 - 13:00

Obedňajšia prestávka: 12:30 - 13:00

Nedeľa a sviatky: Zatvorené

Všetky aktuálne informácie o fungovaní zberného dvora v Petržalke nájdete na [PETRZALKA.SK/ZBERNYDVOR](https://petrzalka.sk/zbernydvor)

ONDREJA ŠTEFANKA 4, BA - PETRŽALKA

AKO ZAČÍNAL RAP A HIP-HOP V PETRŽALKE: VRÁTIA SA A.M.O.?

„Bra-ti-sla-va, neni ako víno, neni ako káva, neočarí neprebudí ťa, je po večeroch fádna, zradná za dňa,” tvrdí text jednej z najznámejších piesní kapely A.M.O., ktorá stála pri zrode slovenského rapu. Platí niečo z toho aj na najväčšie sídlisko v strednej Európe, ktoré sa stalo domovom hip-hopovej kultúry? O jej začiatkoch a vývoji sme sa porozprávali s jedným zo zakladajúcich členov kapely A.M.O. **Milanom Janáčim**, známym skôr ako **Opak**.

Jeden z najväčších hitov kapely A.M.O., v ktorej ste pôsobili, je pieseň Bratislava. Okrem iného sa v nej spieva, že nie je ako víno, nie je ako káva, neočarí, neprebudí... Ak by ste mali opísať Petržalku, aké slová by ste volili?

V čase, keď sme začínali, a písal som Bratislavu, som žil v Petržalke a tie slová vychádzali práve zo skúseností a príbehov, ktoré som tu prežíval. Ale dnes by som ju určite definoval inak. Keď sme začínali, mala Petržalka dosť veľký problém s drogami - konkrétne s heroínom. Feťákov človek našiel na každom rohu. Ale dnes je, podľa mňa, už akýmsi mestom v meste a aj pomerne veľkým centrom kultúry. Miestom, ktoré sa z betónovej džungle premenilo na zelené, praktické a povedal by som, že miestami aj útulné. Už len to, že je konečne bude spojená elektrickou s mestom, hovorí dosť o tom, že má svoju významnú úlohu.

Takže, dá sa povedať, že práve tá niekdajšia petržalská špina a smrad stáli za vznikom prvých nahrávok A.M.O.?

Určite to bol začiatok môjho koexistovania s rapom. Práve veci, ktoré ma štváli – hlavne v Petržalke – veci, ktoré som videl a cítil a nejakým spôsobom ich spracoval

Milan Janáčik alias OPAK | Foto: Anna Struhárová

vnútorne, som následne pretavil aj do textov. Za mňa boli tvrdé drogy ako heroín a pervitín neprípustné, a tá situácia ma natoľko štvála, že som začal s rapom. A povedal by som, že cieľom deväťdesiatich percent kapiel a Pudí, ktorí sa okolo tejto hudby obšmietali, bolo povedať to, čo ich štvie, to, čo nie je v poriadku, či už to bola politika, drogy, prostitúcia, alebo iné sociálne problémy. Aj môj prvý

text, ktorý som napísal a nahrál – dokonca sme k nemu s kamošmi natočili aj amatérsky videoklip na VHS – bol proti heroínu, respektíve o feťákoch.

O Petržalke sa vraví, že začala na Slovensku písať príbeh hip-hopu. Má štartovacia čiara aj konkrétnu adresu?

Hip-hop a komunita sama o sebe sa tvorila a stretávala hoci-

kde v Petržalke. Na sídliskových lavičkách, garážach, bytoch, či terasách panelákov, kde si napríklad naša partia kúpila šachovnicové líno a učila sa breakovať.

Keď sa však bavíme o miestach, kde sa komunita mala šancu aj prejavovať, potom by som určite povedal, že v Dome kultúry Lúky, kde sa v tom čase konalo podujatie Zvuk ulice, pomenované po legendárnych nahrávkach Davida

zo Senca, na ktoré prizval aj mená ako Žužuleta alebo Rytmus, vtedy bol známy pod prezývkou Patrik Metamorfolord. V podstate to bolo niečo ako ich koncert. Na záver bol však vždy priestor aj na tzv. open mic, kde mali šancu vystúpiť všetci, ktorí boli dostatočne dobrí. Či už si dali freestyle, alebo prišli s vlastnými nahrávkami.

Tam sa začal písať aj príbeh dnes už známych mien?

Rozhodne to bol jeden z momentov, kedy dostali šikovní ľudia priestor a návštevníci, ktorí sa tam stretávali zas nejaké vzory, možno aj lídrov komunity. Zároveň sme tak všetci mali pocit, že niekam patríme a rozumieme si.

Zvuk ulice ale po čase kľakol, zobrali si to na starosť iní ľudia a vytvorili projekt Podzemie slovenského rapu, kde sa v zásade nič nezmenilo okrem názvu a organizátorov, jednoducho sa to formovalo prirodzene ďalej a subkultúra sa stále rozširovala. Už tam sa prejavili napríklad kapely Názov stavby, Drvivá menšina a podobne.

Veľkým milníkom bolo podujatie VINYL, kde už okrem klasických kapiel z Petržalky, Bratislavy alebo Senca boli pozvaní aj zahraniční umelci, medzi nimi napríklad DAS EFX. Hip-hop a rap už zrazu nebol len subkultúrou, ale kultúrou, ktorá sa nezastaviteľne šíri medzi ľuďmi do mainstreamu. Niektoré kapely začali podpisovať kontrakty s veľkými vydavateľstvami. Prvou takou komerčnou nahrávkou bola ERA od Kontrafaktu z roku 2004, a ak sa nemýlim, nasledovalo A.M.O. My sme vtedy podpísali kontrakt s Universal Music. O rap začali mať záujem aj televízne programy a začali ho podporovať rôzni sponzori z komerčného prostredia.

Keby ste mali vymenovať tri najzásadnejšie kapely slovenského rapu, ktoré by to boli?

Určite Kontrafakt, A.M.O. a ešte Trosky, pretože zadefinovali tento žáner na Slovensku v jeho najväčšej ére. Ale to je čisto môj pohľad, keby ste sa to isté opýtali niekoho iného, odpoveď by bola pravdepodobne iná.

Ovplyvnil vstup hip-hopu do mainstreamu tvorbu alebo samotných hudobníkov? Ostali mu vôbec ešte ciele, ktoré mal na začiatku?

Celá svetová scéna sa zmenila okolo roku 2000 a neskôr. Dovtedy sa robil, dá sa povedať, klasický boom bap, ktorý bol postavený na klasických hip hop bicích a samplingu. Neskôr sa to začalo zrýchľovať a robili sa viac klubové a tanečné veci. A to už bolo obdobie, kedy sme sa my „klasici alebo oldschooleni“ buď prispôbili, alebo si išli inú vlnu. V našom prípade sme rozšírili tvorbu inšpirovanú jamajským zvukom.

Po roku 2005 sa rap dostával do mainstreamu všeobecne. Ľudia ho mohli nájsť na všetkých možných kanáloch. Od reklamy po diskotéku. Dnes rap už úplne bežne počujeme aj naprieč rôznymi hudobnými žánrami. Mieša sa s popom, country aj metalom. Dnes bežne ľudia počujú Kaliho s Táslerom, a hoci my sme si to pred dvadsiatimi rokmi nevedeli predstaviť, dnes je to úplne normálne aj funkčné. Kedysi som s tým mohol mať problém, ale dnes to neriešim. V nejakom čase procesu som to proste prijal.

Ale to sa teda bavíme o rape ako o jednom elemente hip-hopu. Lebo hip-hop sám o sebe nezmeníte, on je stále rovnaký. Možno máme svoje rodiny, ideme si svoje sociálne a pracovné veci, ale náš postoj k svetu sa nezmenil. Do určitej miery sa vyformoval, ale myslím, že nezmenil. A myslím, že to vidno aj na našom poslednom singli Podaj mi ruku, ktorý, hoci prišiel po trinásťročnej odmlke s Viktorom Hazardom, zvukovo aj myšlienkovy je stále staré dobré A.M.O.

Je trvalo udržateľné ostať takým, ako na začiatku?

Ak niečo robíte veľmi dlho a veľmi veľa, často narazíte na to, že už nie je kam sa posunúť a odbočíte z vašej predstavy o sebe. Vaša obhajoba môže byť, že ste v neustálom kole a chcete vykročiť z rámca, alebo že robíte len to, čo aktuálne cítite. A stane sa to, že vybočíte z cesty, ktorou ste šli na začiatku. Aj to bol jeden z dôvodov

prečo sme pred 13 rokmi skončili v A.M.O. s Hazardom.

Predsa ste sa však rozhodli po rokoch A.M.O. obnoviť. Prečo?

Ide nám len o čistú radosť. Rozhodli sme sa, že počas roka 2023 si dáme tri koncerty, ktorými potešíme seba aj fanúšikov. Nie je v tom „moneymake“, ani snaha dostať sa do rebríčkov, nebodaj s niekým súperiť. Je to vyslovene o tom, že od nášho vzniku uplynulo dvadsať rokov a chceme si to pripomenúť.

Ja osobne sa, napríklad, veľmi teším aj na to, ako tam príde viacero rodičov už so svojimi deťmi a budú im ukazovať, že – aha, na tomto som ja vyrastal/a! A viem, že tam takí budú, lebo už aj keď niekto prišiel na môj sólový koncert, bolo to tak. Rodičia ma

zoznamovali so svojimi deťmi, ktoré o nás nevedeli, ani na nás nevyrastali, možno poznajú Bratislavu alebo Spolu, ale zvyšok jedine od svojich rodičov. A to je úplná sranda a vždy ma to mega poteší.

Takže ďalší album nebude...

Nie. Vôbec nič netreba očakávať. Sú to vyslovene tri spomienkové koncerty, z toho jeden sme už odohrali na festivale Pohoda. Ďalší nás čaká na Uprisingu a tých, ktorých nestretneme na festivaloch, radi uvidíme v novembri v bratislavskom klube MMC, kde narozdiel od týchto festivalov budeme mať veľa spoločných hostí. Vypustili sme do éteru aj nový singel, ale čo a či bude vôbec niečo nasledovať, to v tomto momente vôbec neviem povedať.

Nikoleta Janková

Foto: Anna Struhárová

CYKLOMOST VYSOMARCH PONAD RIEKU MORAVU JE OTVORENÝ UŽ ROK

Už vyše roka **cyklomost VysoMarch** vybudovaný uprostred krásnej prírody spája obec Vysoká pri Morave a rakúske mestečko Marchegg. Dovedie vás na cyklotrasu železnej opony, k zámkom Schloss Hof či Marchegg a do čarovných zákutí povodia Moravy. Spolu s druhým župným **Cyklomostom slobody** vytvára 22 kilometrov dlhý okruh lužnými lesmi, ideálny na rodinné výlety.

Kým v minulosti bolo na rakúsko-slovenskej hranici až dvanásť mostov a brodov, kadiaľ sa dalo prejsť cez rieku Moravu, časy železnej opony neprežil ani jeden cestný most. Záchoval sa iba železničný most medzi Devínskou Novou Vsou a mestom Marchegg a aj ten fungoval iba v obmedzenom režime. Prekročenie hranice bolo vtedy vysoko nežiadúce. Cezhraničné vzťahy boli pod bodom mrazu.

KRÁSY POVODIA MORAVY

„Spolupráca medzi Slovenskom a Rakúskom sa začala nanovo budovať až po páde totalitného režimu. Stále však obe krajiny delila rieka Morava. Trvalo dlhé roky, kým sa to zmenilo. Prvý cestný most bol otvorený až v roku 2005 a to medzi Moravským Svätým Jánom a Hobenau. V roku 2012 pribudol **Cyklomost slobody**, ktorý spája Devínsku Novú Ves s malebným rakúskym zámkom Schloss Hof. Veľmi sa teším, že k nemu v roku 2022 pribudol úplne nový cyklomost s oficiálnym názvom **VysoMarch**,“ uviedol bratislavský župan **Juraj Droba**.

Vďaka novému cyklomostu môžu cyklisti i turisti spoznávať krásy kraja a zaujímavé zákutia povodia rieky Moravy. Prepojil

medzinárodnú cyklotrasu železnej opony Eurovelo 13 s rakúskou národnou cyklotrasou Kamp-Thaya-March. Cyklomost zároveň podporuje cezhraničnú spoluprácu, regionálny rozvoj a rozvoj cykloturistiky.

VYBUDOVANÝ AJ VĎAKA INTERREG

Cyklomost VysoMarch medzi Vysokou pri Morave a rakúskou obcou Margegg je druhý, ktorý Bratislavský samosprávny kraj (BSK) vybuďoval v spolupráci s rakúskou stranou. Výstavba začala v apríli 2021 a most bol slávnostne otvorený 7. mája 2022. Jeho dĺžka je 270 metrov a šírka 4 metre. Od jeho spustenia po Vysomarchu prešlo takmer 77-tisíc cyklistov.

Celkové náklady na projekt boli 5 124 098,67 eur, z toho bratislavská župa prispela sumou 2 059 499,09 eur. Projekt bol financovaný z Programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika – Rakúsko.

Lucia Forman

Výstavba mosta VysoMarch začala v apríli 2021, otvorili ho 7. mája 2022. Je dlhý 270 metrov a široký 4 metre. | Foto: BSK

Od otvorenia cyklomost VysoMarch využilo už takmer 77-tisíc cyklistov. | Foto: BSK

Ako sa dostanete k mostu VysoMarch

Na bicykli:

- Po cyklotrase Eurovelo 13 z Karlovej Vsi, Devína a Devínskej Novej Vsi (od Cyklomostu slobody je to 12 km), z Vysokej pri Morave (7 km) alebo zo Stupavy (9 km).

- z Malaciek (vystúpite na zastávke Devínske jazero) Všetky vlaky umožňujú prepravu bicyklov.

Autom:

Ak prichádzate od Bratislavy, prejdete cez hraničný priechod Petržalka/Berg, pokračujte po B9 cez Hainburg an der Donau, prejdete most cez Dunaj a pokračujte po B49 až do Marcheggu. Zaparkujte pred radnicou, pri zámku Marchegg či na parkovisku na hlavnej ulici.

Vlakom:

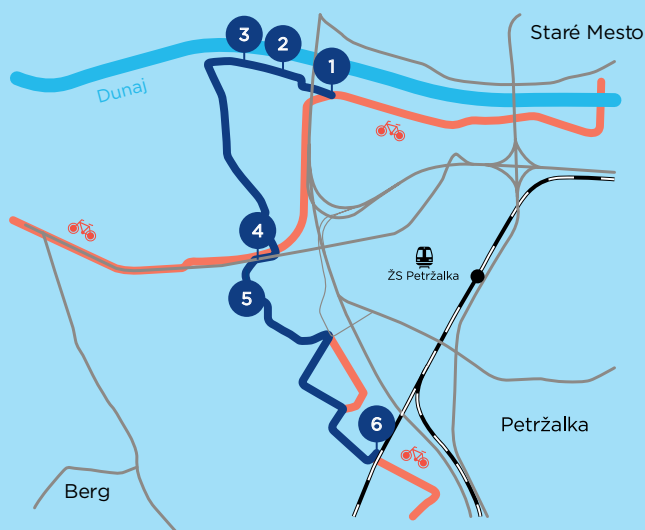
- z Bratislavy smer Viedeň (vystúpite na stanici Marchegg)
- z Bratislavy smer Kúty (vystúpite na zastávke Devínske jazero)

Železná opona

ZO SEDLA BICYKLA

NEDEĽA | 6. AUGUST 2023

PRÍBEHY ŽELEZNEJ OPONY

Za príbehmi skutočných ľudí, ktorí túžili po slobode, sa vydáme na bicykloch. Medzi Mostom Lanfranconi a Pamätníkom Hartmuta Tautza v Bratislave spoznáme osudy odvážnych ľudí, ktorí za svoj sen o slobode mnohokrát zaplatili tú najvyššiu cenu.

Začiatok: 10.00 hod.

Štart: pod Mostom Lanfranconi na petržalskej strane (križovatka cyklocesty Eurovelo 6 a Eurovelo 13)

Cieľ: Pamätník Hartmuta Tautza, Kopčianska, Petržalka

Dĺžka trasy: 7,6 km

Sprevádza historik a odborník na železnú oponu Peter Mikle. Sprievod s výkladom sa končí v cieľi trasy. Návrat je individuálny.

Obsahovým partnerom projektu je Ústav pamäti národa. Zmena programu vyhradená. Vstup na podujatie je bezplatný.

DNI PETRŽALKY:

PODUJATIE, KTORÉ STARNE AKO VÍNO - JE KAŽDÝM ROKOM LEPŠIE - A VÄČŠIE

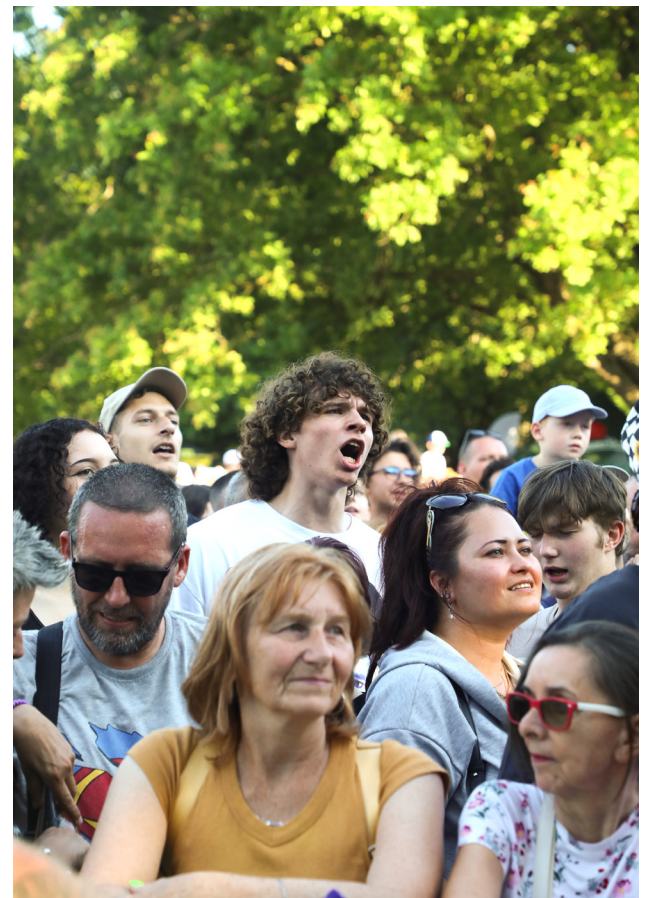
Tisíciky návštevníkov (presnejšie viac než 40-tisíc) sú dôkazom toho, že najväčší petržalský festival je známkou kvality nielen medzi Petržalčanmi, ale aj medzi Bratislavčanmi celkovo.

Prvýkrát v histórii sa dokonca odohral počas celých troch víkendových dní od 23. do 25. júna, pričom pred najväčšími koncertmi prešlo bránami Dostizky za jednu minútu až 300 návštevníkov.

Okrem desiatok zábavných aj poučných sprievodných aktivít si návštevníci mohli užít bohatý hudobný program so zvučnými menami slovenskej scény ako No Name, Gladiátor, Iné Kafe, Horkýže Slíže, Peter Bič Project a mnohí ďalší.

A ešte jedna zaujímavosť – stánky s pivom zahasili smäd festivalu 22-tisícimi veľkými pivami.

TEXT A FOTO: Ivana Vrabčová

PLAVÁREŇ ČAKAJÚ ĎALŠIE ZMENY, PRIBUDNE AJ OBČERSTVENIE

Petržalská plaváreň bude pre verejnosť zatvorená od 17. júla do 6. augusta. Dôvodom je hĺbková údržba aj úpravy interiéru.

Hĺbkové čistenie bazénov a povrchov, obnova plaveckých dráh, výmena poškodenej dlažby, oprava silikónových tesnení v sprchách a toaletách – to všetko je súčasťou prác, ktoré čakajú petržalskú plaváreň počas tohtoročnej letnej odstávky. „Plaváreň sa síce udržiava aj počas roka, ale v prevádzke niektoré veci jednoducho nie je možné urobiť dokonalo,“ vysvetľuje

Oskár Gaál.

Nový riaditeľ eseročky Športové zariadenia Petržalky chce však tentoraz stihnúť v lete aj menšie, no pre verejnosť zásadné, interiérové úpravy. „Plánujeme trochu prestať vstupnú halu. Nejde o žiadne veľké zásahy, len efektívnu zmenu usporiadania tak, aby neprípomínala autobusovú stanicu a vytvorila sa možnosť občerstvenia pre návštevníkov,“ približuje. Predaj lístkov tak doplní pult rýchleho občerstvenia, pri-

budne jednoduché, no elegantné kaviarenské sedenie.

330-TISÍCOVÁ INVESTÍCIA

Zmenou by mala prejsť aj časť bazénovej technológie. „Tepelné výmenníky, ktoré slúžia na obrev bazénovej vody, sú už zastarané. Vieme ich nahradiť efektívnejšími, ktoré budú na vstupe spotrebúvať menej tepla, ale viac ho odovzdávajú – čiže obrev vody bude lacnejší. Procesy úprav vstupnej vody a technológie sú dosť logisticky náročné, no dúfam, že to stihneme,“ hovorí Gaál.

Petržalskí poslanci schválili na júnovom zastupiteľstve pre plaváreň investíciu vo výške 330-tisíc eur – príspevok na energetickú optimalizáciu zariadenia. „Z toho 150-tisíc eur je určených na projekt úprav bazénovej technológie, teda už spomínanú výmenu tepelných výmenníkov, prídanie jedného, prípadne dvoch samostatných tepelných čerpadiel, zásobníkov teplej úžitkovej vody a optimalizáciu vzduchotechniky,“ upresňuje Gaál.

Nový riaditeľ Športových zariadení Petržalky chce znížiť energetické náklady plavárne. Foto: Ivana Vrabľová

FOTOVOLTAICKÉ A FOTOTERMICKÉ PANELY

Zvyšných 180-tisíc je vyčlenených na projekt fotovoltaických a fototermických panelov. „Na všetky tieto procesy bude zrealizovaná odborná technologická štúdia, na základe ktorej budeme vedieť pristúpiť k zmenám tak, aby boli čo najefektívnejšie a zabezpečili hlavne úsporu energetických nákladov plavárne,“ vysvetľuje riaditeľ, ktorý získal cenné

skúsenosti počas dvanásťročného pôsobenia v Aquaparku Senec.

V mene zníženia nákladov na prevádzku plavárne má Gaál do budúcnosti aj ďalšie smelé plány. Pre začiatok zriadenie vlastnej studne alebo využitie existujúcej studne v blízkosti Petržalskej plavárne na naplnenie bazénovej vody. Rád by sa však zamerával aj na zlepšenie služieb pre návštevníkov – napríklad prebudovanie, rozšírenie, modernizáciu a zatraktívnenie wellnessu na poschodí plavárne.

Martina Štefániková

INZERCIA

LETO NA
DRAŽBIČKU

AŽ DO 2. SEPTEMBRA

Piatok - animácie 16:00 - 19:00

Sobota - animácie 14:00 - 19:00

@bratislavapetrzalka

21. 7. PIATOK

18:00 - 19:00 Skupina Follow

22. 7. SOBOTA

18:00 - 19:00 Divadlo MaKiLe

28. 7. PIATOK

18:00 - 19:00
Divadlo zo šuflíka

29. 7. SOBOTA

18:00 - 19:00
Lucia Kevecká – freestyle football – majsterka sveta

18:00 - 19:00
Lucia Debnárová – pretlačanie s majsterkou sveta

JÚL

petrzalka.sk/podujatia
*Zmena programu vyhradená.

VYPLÁVALA SLOVENSKU OLYMPIJSKÉ STRIEBRO V NAJŤAŽŠEJ DISCIPLÍNE

Z najľudnatejšieho slovenského sídliska pochádza nielen lyžiarka Veronika Zuzulová či vodní slalomári Peter a Pavol Hochschornerovci, ale aj čerstvá olympijská medailistka – **Darina Krihová**.

Tridsaťštyriročná plavkyňa patrí medzi štyridsiatku intelektuálne znevýhodnených športovcov, ktorí v júni Slovensko úspešne reprezentovali na **Svetových letných hrách špeciálnych olympiád** v Berlíne. Vybojovala dva cenné kovy – bronz za 100 metrov prsia a striebro za 200 metrov prsia, čo je najťažšia plavecká disciplína Špeciálnych olympiád.

NEVYMÝŠĽAJÚ, NEŠPEKULUJÚ

Dada sa plávaniu venuje od detstva, od roku 2011 pod vedením **Yvetty Macejkovej**. Pedagogička z Katedry športov v prírode a plávania Fakulty telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave sa už vyše dvadsať rokov venuje plavcom s intelektuálnym znevýhodnením. „Na staré kolenná som si chcela vyskúšať – ja tomu vravím: plávanie v každej farbe dýhy a môžem povedať, že to každému vrelo odporúčam,“ hovorí Macejková. „Je to úplne iná práca ako s bežnou populáciou. Oni nevymýšľajú, nešpekulujú. Na druhej strane – nie je to jednoduché, lebo často neviem, či ma pochopili tak, ako si predstavujem,“ priznáva.

Svetové hry špeciálnych olympiád majú letnú a zimnú edíciu a konajú sa každé štyri roky. Na rozdiel od paralympiády sú určené len pre intelektuálne znevýhodnených športovcov.

Dadu pod vedením Yvetty Macejkovej absolvovala štyri špeciálne olympiády, z ktorých si priniesla celú zbierku medailí – od bronzu až po zlato. Okrem Berlína, bola v Aténach (2011), v Los Angeles (2015) a v Abú Zabí (2019). Ďalšie cenné kovy spolu získali na domácich súťažiach.

VÝKONNOSTNE RASTIE

„Je to dobrá trénerka, dokáže nás pochváliť aj upozorniť,“ hovorí Dada, ktorá trénuje štyrikrát týždenne zhruba hodinu. Prestávku má len počas prázdnin, kedy je bazén na FTVŠ pre údržbu zatvorený. „Nikedy sa nestalo, že by sa jej nechcelo ísť na tréning. Teší sa aj na to, že strávi čas s kamarátmi,“ hovorí jej otec **Lubomír Kriho**.

Možno aj preto Dada výkonnostne stále rastie, „a u týchto plavcov to nemusí byť pravidlo. Začínali sme s tým, že na súťažiach preplávala 25-50 metrov. Teraz pláva 200 metrov prsia, čo je najťažšia plavecká disciplína. Tam je najväčšia sila, najväčší výdaj energie a aj koordinácia... A je zaujímavé, že Dada pláva aj hlavou, teda vie si rozložiť síly, čo často

Petržalská plavkyňa Darina Krihová, čerstvá olympijská medailistka. | Foto: Ivana Vrabľová

nedokážu ani klasickí plavci. Tým je taká výnimočná,“ vysvetľuje Macejková.

ÚSPEŠNÁ LYŽIARKA

Mimochodom, okrem plávania Dada reprezentovala Slovensko aj na zimnej verzii špeciálnych olympiád – v lyžovaní. A hoci tiež neodišla bez medailí, dokonca zlatej, otvorene priznáva, že plávanie jej ide lepšie a – má ho radšej. „Samozejme, že sme na ňu hrdí, ale berieme to s jasnou hlavou, do ničoho ju netlačíme a nemáme žiadne prehnané očakávania,“ hovorí Kriho. „Dôležité je, že ju to baví.“

Martina Štefániková

INZERCIA

LETO NA DRAŽBIĀKU

AŽ DO 2. SEPTEMBRA

Piatok - animácie 16:00 - 19:00
Sobota - animácie 14:00 - 19:00

PETRŽALKA

kzp

PETRŽALKA (BEZ DĽAŽD)

[@bratislavapetrzalka](https://www.facebook.com/bratislavapetrzalka)

AUGUST

<p style="text-align: center; color: #e91e63;">4. 8. PIATOK</p> <p style="text-align: center;">18:00 - 19:00</p> <p style="text-align: center;">Sokoliar Peregrinus Pódium oproti Šutrovke</p>	<p style="text-align: center; color: #e91e63;">5. 8. SOBOTA</p> <p style="text-align: center;">18:00 - 19:00</p> <p style="text-align: center;">Crazy Chichi & friends - tanečná show pre deti Pódium oproti Šutrovke</p>	<p style="text-align: center; color: #e91e63;">18. 8. PIATOK</p> <p style="text-align: center;">18:00 - 19:00</p> <p style="text-align: center;">Mr.Funtastic - zábavná show pre deti Pódium oproti Šutrovke</p>	<p style="text-align: center; color: #e91e63;">19. 8. SOBOTA</p> <p style="text-align: center;">18:00 - 19:00</p> <p style="text-align: center;">Lietajúce rozprávky Bufet Barracuda (aj animácie)</p>
<p style="text-align: center; color: #e91e63;">11. 8. PIATOK</p> <p style="text-align: center;">16:00 - 19:00</p> <p style="text-align: center;">Festival pouličných umelcov Pódium oproti Šutrovke</p>	<p style="text-align: center; color: #e91e63;">12. 8. SOBOTA</p> <p style="text-align: center;">18:00 - 19:00</p> <p style="text-align: center;">Animácie</p>	<p style="text-align: center; color: #e91e63;">25. 8. PIATOK</p> <p style="text-align: center;">20:00 - 21:00</p> <p style="text-align: center;">Ohňová show Anta Agni Pódium oproti Šutrovke</p>	<p style="text-align: center; color: #e91e63;">26. 8. SOBOTA</p> <p style="text-align: center;">18:00 - 19:00</p> <p style="text-align: center;">Divadlo na hojdačke Pódium oproti Šutrovke</p>

petrzalka.sk/podujatia
*Zmena programu vyhradená.

ROZVOJU CYKLODOPRAVY V PETRŽALKE POMÔŽU I MALÉ ÚPRAVY

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) nedávno zverejnil zoznam najvyužívanejších cyklotrás v župe. Jednotkou je petržalská Viedenská cesta, na treťom mieste hraničný priechod Petržalka-Berg.

Petržalka patrí medzi bratislavské mestské časti s pomerne dobre rozvinutou cyklo dopravou. Napokon, cez najväčšie sídlisko vedie aj najdlhšia trasa medzinárodnej európskej cykloturistickej trasy EuroVelo – Eurovelo 13. Jej súčasťou je hraničný prechod Petržalka-Berg, ktorý je podľa meraní BSK tretím najfrekventovanejším „cyklobodom“ bratislavskej župy. Len za prvých šesť mesiacov roka ním prešlo takmer 86-tisíc cyklistov. Jednotkou v rebríčku je – tiež petržalská – Viedenská

TÉMA

cesta. Tú od januára do júna využilo až vyše 186-tisíc cyklistov.

170 KILOMETROV CYKLOTRÁS

Podľa portálu oma.sk križuje Petržalku viac ako päťdesiat cyklotrás, ktoré majú dokopy takmer 170 kilometrov. „Cykloinfraštruktúra v Petržalke v porovnaní s inými mestskými časťami je na tom relatívne dobre,“ potvrdzuje petržalský poslanec **Adam Sarlós**, ktorý sa problematike cyklo dopravy venuje. „Máme tu brázdzu, cyklotrasu pozdĺž Chorvátskeho ramena, napojenie na cyklotrasu k mostu SNP okolo Incheby a ďalej k Petržalskému korzu, nový cyklobodník na Kutlíkovej a zároveň rôzne ďalšie čiastkové cyklotrasy,“ doplnia. Mínu-

Petržalku križuje takmer 170 kilometrov cyklotrás.
Foto: Ivana Vrabľová

som je však nedostatočné prepojenie cyklochodníkov v rámci mestskej časti, pričom mnohé úseky sú v katastrofálnom stave.

JEDNODUCHÉ OPATRENIA

Budovanie cyklotrás je v kompetencii hlavného mesta a Bratislavského samosprávneho kraja, no v istej miere môže prispieť – a prispieva – aj mestská časť. Nedávno napríklad vo svojej réžii vybudovala tzv. Cyklotrasu č. 13 od lávky na Černyševského po prechod na Rusovskú cestu, okolo Pengymu, na Wolkrovu ulicu.

Podľa Sarlósa však môže samospráva prispieť k rozvoju cyklo dopravy aj jednoduchými, finančne

menej náročnými opatreniami. „Napríklad upokojovať dopravu na sídlisku, čo výrazne pomôže peším, ale aj cyklistom. Ide najmä o debarierizácie, zjednosmernovanie ulíc, zníženie rýchlosti v rezidenčných zónach, spomaľovače na cestách a podobne,“ vysvetľuje. Aj tieto úpravy by mali byť hrazené zo sumy 580-tisíc eur, ktorú v rámci úpravy rozpočtu schválili na júnovom zasadnutí petržalskí poslanci.

OBROVSKÝ POTENCIÁL

No nielen financie komplikujú rozvoj cyklo dopravy. Často dobrý zámer zhatia nedoriešené vlastnicke vzťahy k pozemkom. Predlžujú ho zasa zložité administratívne procesy, ktoré vybudovaniu

cyklotrasy predchádzajú. „Len pre predstavu, naprojektovanie a povolenie cyklotrasy je z hľadiska náročnosti aj času veľmi podobné projektovanie diaľnice. Čo je šialené,“ tvrdí Sarlós.

Petržalka má pritom pre rozvoj cyklo dopravy obrovský potenciál. Nahráva mu aj úžasná príroda, ktorá sídlisko obklopuje – oplatí sa ju vidieť práve zo sedadla bicykla.

„Základ cyklosiete je vytvorený, treba trasy len logicky poprepájať a vylepšiť. S výstavbou električky by mala prísť segregovaná cyklotrasa spájajúca Muchovo námestie so Slniečnicami. Zároveň je potrebné dokončiť trasu O4 (respektíve cyklotrasa č. 8) spájajúcu Petržalské korzo s Námestím hraničiarov a ďalej smerom k Mamatejovej až

k Prístavnému mostu,“ hovorí Sarlós.

Hlavné mesto v júli síce zatiaľ v Petržalke len načerveno zvýrazňovalo už existujúce cyklo pruhy na Jiráskovej, no avizovalo, že by v budúcom roku chcelo začať s realizáciou úseku O4. Ten má prepojiť Prístavný most so Železničnou stanicou Petržalka. Prechádzať bude cez Májovú, Gettingovu, Polereckého a Haanovu ulicu na Námestie hraničiarov, čo je prvá etapa. Medzi Námestím hraničiarov a Rusovskou cestou už je trasa vybudovaná, za ňou bude pokračovať druhá etapa popri Rusovskej ceste smerom k úseku na tzv. Petržalskom korze.

Martina Štefániková

PRI DK ZRKADLOVÝ HÁJ SI DOBIJETE ELEKTROBICYKEL

Petržalka praje cyklo dopravu – aj tej elektrizovanej. Dôkazom je nová služba, ktorú môžu majitelia elektrobicyklov využiť počas návštevy **DK Zrkadlový háj a Kaviarne Litera**. Vďaka spolupráci Kultúrnych zariadení Petržalky a Bratislava Region Tourism si môžu odteraz bezplatne nabiť svoj elektrobicykel.

Stačí ho zamknúť o jeden zo stojanov, ktoré sú umiestnené na budove domu kultúry (zo strany parkoviska), zapojiť vlastnú nabíjačku alebo si požičať vhodný kábel v kaviarni Litera a zatiaľ čo sa bicykel

bude nabíjať, v pokoji si môžete vychutnať predstavenie alebo sa občerstviť v kaviarni.

DK Zrkadlový háj sa nachádza v blízkosti cyklistickej trasy pozdĺž chorvátskeho kanála a v budúcnosti bude v tesnom susedstve „cyklo diaľnice“ pri električkovej trati.

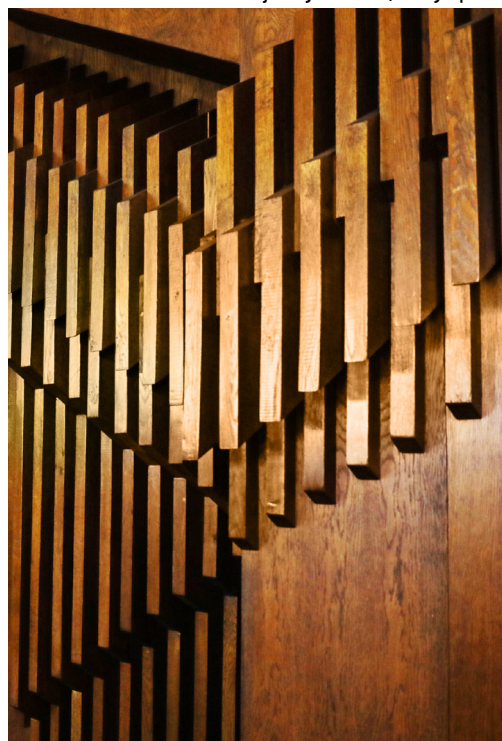
Službu je nateraz možné využiť **od pondelka do piatka v čase od 10:00 do 20:00**, teda v čase otváracích hodín kaviarne.

Martin Kleibl
Kultúrne zariadenia
Petržalky

PRIESTORY NA VAVILOVOVEJ 24 VOŇAJÚ KNIHAMI A NOVOTOU

Súčasťou rekonštrukcie bol aj nový mobiliár, ktorý opticky rozšíril priestor. | Foto: Ivana Vrabľová

Drevená reliéfna stena od I. Szalaya získala späť dekoratívnu funkciu. | Foto: Ivana Vrabľová

Útulný kútik pre čitateľov. | Foto: Ivana Vrabľová

Po mesiacoch náročnej rekonštrukcie je pobočka Petržalskej knižnice na Vavilovovej 24 od júla opäť otvorená pre verejnosť.

Obnova zrealizovaná aj na základe výsledkov participačného procesu s čitateľmi podľa projektu štúdia **NOIZ architekti** opticky zväčšila interiér, priniesla nový, viacúčelový priestor prízemia, estetický infopult a nový mobiliár. Nechýba útulný kútik na začítanie sa do obľúbenej knihy, no dôraz sa kládol aj na bezbariérovosť. Pribudli dva bezbariérové vstupy i toaleta, upravené boli i dimenzie vnútorných priestorov.

Čerešničkou na torte bola obnova drevenej reliéfnej steny, ktorú dlhé roky pre nedostatok priestoru zakrývali regály s knihami. Dielo architekta **I. Szalaya** z roku 1988 dnes opäť slúži pôvodnému účelu – dekorovaniu.

Veľký návrat zažil aj hudobný **Klub pod terasou**. Pôvodné hudobné oddelenie, ktoré slúžilo len ako archív hudobných diel, bolo zrušené v roku 2003. Dnes je to multifunkčný priestor, ktorý poskytuje možnosť pre rôzne podujatia, workshopy a podobne. Zaujímavosťou si tu môžu vypočuť hudbu na kvalitnej technike, predovšetkým zbierka platní obsahuje skutočné rarity.

Neoddeliteľnou súčasťou obnovy je návrh **vizuálnej identity** – jej autorom je grafický dizajnér **Martin Mistrík**. Výsledkom je grafické zjednotenie informácií o knižnom fonde a knižnici, ktoré bude môcť byť použité v ktorejkoľvek ďalšej pobočke.

Vďaka umiestneniu na terase knižnica získala aj nečakaný bonus. Terasa sa stala jej exteriérovým predĺžením. V spolupráci s **OZ Krásy terasy** a s obyvateľmi ju v rámci možností upravili, zútulnili a vytvorili priestor na spoločné podujatia.

Knižnica bola zrekonštruovaná vďaka dotácii z Fondu pre podporu umenia (77-tisíc eur), mestská časť prispela ďalšími 69-tisíc eurami.

Martina Štefániková

KNIŽNICA

ĽUDSKOSŤ JE TO NAJSILNEJŠIE, ČO MÁ KAŽDÝ ZAMESTNANEC K DISPOZÍCII

Peter Višváder pracuje v spoločnosti Veolia Energia Slovensko, a. s., ako špecialista podpory predaja. Stará sa o spokojnosť a tepelný komfort v domovoch zákazníkov. Možno ste s ním už prišli do kontaktu aj vy, preto by sme vám ho teraz radi predstavili nielen z pracovnej, ale aj z ľudskej stránky.

Ako dlho vo Veolii pracujete a čo tvorí vašu každodennú agendu?

Okrem podnetov od zákazníkov, ktorých riešenie mi zaberá značnú časť dňa, sa venujem aj potenciálnym zákazníkom v nových developerských projektoch, ktoré sa snažíme pripojiť na existujúce siete centrálného zásobovania teplom (CZT). Zároveň pracujem na rozvoji podporných IT nástrojov, ktoré sa zákazníkov týkajú buď priamo (zákaznícky portál, prieskum spokojnosti), alebo nepriamo, formou spravovania databáz klientov a ich histórie v CRM systéme Salesforce. K tomu sa často pridávajú aj nejaké operatívne činnosti týkajúce sa častých legislatívnych zmien v teplárenstve a podobne. No a v tejto pracovnej pestrosti som vo Veolii od roku 2016.

Ani neviem, ako to ubehlo.

S akými požiadavkami od zákazníkov sa najčastejšie stretávate? Utkvelo vám v pamäti niečo, čo vás v komunikácii s obyvateľmi Petržalky prekvapilo?

Vzhľadom na náročné obdobie z hľadiska cien tepla sú momentálne otázky zákazníkov orientované predovšetkým na fakturáciu tepla, na možnosti úsporných opatrení, na spôsob merania tepla, na inštaláciu obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a podobne. Zákazníci, prirodzene, hľadajú informácie a možné riešenia aktuálnej situácie. Pozitívom je, že vplyvom krízy v energetike sa ľudia dozvedeli viac o CZT systémoch a ich výhodách, keďže v minulosti túto tému vnímali skôr povrchno a netýkala sa ich tak bytostne, ako je to teraz. V minulosti vlastníci bytov často ani nevedeli, kto im dodáva teplo. Teraz to väčšina vie, dokonca už vedľa aj to, ako im to teplo dodávame

či meriame. Keďže sa o túto tému začali zaujímať, otvára to nový priestor na užšiu spoluprácu a diskusiu o energetickom manažmente do budúcnosti, o využívaní OZE v kombinácii s CZT a podobne.

A čo ma prekvapilo? Často som sa zúčastňoval na domových schôdzach, ktoré sú na prekvapujúce až šokujúce zážitky priam stvorené.

Akej najväčšej pracovnej výzve ste doteraz čelili a čo vás naučila?

Najťažšie pracovné výzvy sú tie, keď v ťažkých situáciách musíte prísť pred ľudí a otvoriť sa im, ukázať im, že Veolia je spoločnosť, za ktorou stoja a pracujú v nej ľudia ako oni. Ľudskosť a taká tá „človečina“ je najsilnejší nástroj, ktorý má k dispozícii každý zamestnanec, ktorý pracuje v priamom kontakte s klientom. Zažil som veľa napätých domových schôdzí, keď sa ľudia chceli odpájať od CZT. Potom to boli schôdze, keď sa chceli bytové domy k CZT znovu pripojiť (paradoxne, boli rovnako napäté), prípadne keď sme vysvetľovali naše pochybenia a ospravedlňovali sa. Všetky tieto situácie sa zlomili v bode, keď do nich vstúpila ľudskosť. Keď sme sa na seba naladili, začali sa navzájom počúvať a akceptovať. V tom momente sa prestalo polarizovať na „dobro a zlo“, opadli emócie a začali sa hľadať prieniky v tom, čo chceme ako obchodní partneri (nie súper) dosiahnuť. Naučilo ma to viac veriť v ľudské dobro. Možno to znie naivne v kontexte s atmosférou na domových schôdzach, avšak vo väčšine prípadov je napriek akčnému úvodu koniec vždy ľudský a pokojný.

Aké novinky či zmeny v súvislosti s klientskym servisom pripravuje Veolia pre Petržalčanov v najbližšom čase?

Keďže zákazníci v poslednom období požadujú predovšetkým informácie, našu snahu smerujeme najmä do rozvoja komunikačných kanálov. Vlastníci bytov čoraz

častejšie oslovujú priamo nás, chcú mať informácie „z prvej ruky“. Preto plánujeme viaceré novinky, ktoré im zabezpečia online aktuálne informácie o stave CZT s možnosťou odoberať notifikácie v prípade odstávky a podobne. Pracujeme tiež na novom zákazníckom portáli, ktorý okrem správovských spoločností budú môcť využívať aj zástupcovia vlastníkov. Komunikačné kanály, ktoré sú už dlhšie funkčné, budeme rozširovať o nové informačné celky (napríklad obsah chatbotky Violy). Na základe prieskumu spokojnosti budeme publikovať články podľa tém, ktoré sú pre zákazníkov aktuálne. Čiže hlavný smer je zmena v komunikačnej schéme, čo si zákazníci mohli všimnúť aj na aktívnejšej komunikácii na sociálnych sieťach.

Väčšinu dňa trávite komunikáciou so zákazníkmi, čo občas môže byť vyčerpávajúce. Ako zvyknete po práci vypnúť a oddychovať?

Oddychujem asi tak, že komunikáciu doma zredukujem na počúvanie (ale aktívne!). Mám doma dve žienky, čiže je čo počúvať. Dokonalý oddych je pre mňa samota, byť sám so sebou, najlepšie v prírode a v tichu. To si na pár dní doprajem, ak cítim, že už je to nevyhnutné. Žijeme také „prepodnetované“ časy, ustavične niečo riešime. Preto je dôležité spomenúť si aj na seba a venovať si pozornosť, čas. Niekde v tichu, bez podnetov.

A záľuby? Momentálne sa venujem najmä záhrade. Keby som mal viac času, asi by som viac behal, to je pre mňa taká meditácia v pohybe. A ak by som nevládal behať, tak by som fotil. Fotografovaniu sa venujem už dlho, ale teraz je tiež v útlme na úkor iných aktivít.

Mária Hlaváčová, online špecialista pre komunikáciu a marketing, Veolia Energia Slovensko, a. s.

„Na domových schôdzach som zažil veľa vypätých situácií. Všetko sa zmenilo, keď do nich vstúpila ľudskosť.“
- Peter Višváder, špecialista podpory predaja Veolia Energia Slovensko

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ NA KOTOLNI OPĀT PRILÁKAL MNOŽSTVO NÁVŠTEVNÍKOV

Spoločnosť Veolia Energia Slovensko, a. s., už po šiesty raz zorganizovala Deň otvorených dverí na jednej zo svojich centrálnych kotolní v Petržalke. Návštevníci mali opäť možnosť nahliadnúť za brány kotolne, kde ich sprevádzali špecialisti z prevádzky a z klientskeho servisu, pripravení zodpovedať otázky k dodávkam tepla a teplej vody v rámci centrálného zásobovania teplom, ktoré Veolia v Petržalke prevádzkuje.

V stánku pred kotolňou boli pripravené špeciálne bicykle, na ktorých si mohli návštevníci vyskúšať, koľko vlastnej energie potrebujú na rozsvietenie žiarovky, na ohrev vody či na „vybicyklovanie si“ odmeny v podobe chutného popcornu.

„Teší nás, že Petržalčania si k nám opäť našli cestu a prijali pozvanie na náš Deň otvorených dverí, ktorý sa už

tradične stáva sprievodným podujatím Dní Petržalky. Som presvedčený, že osobný kontakt a rozhovory s obyvateľmi najväčšej mestskej časti na Slovensku prinášajú obom stranám možnosť budovať korektný vzťah založený na dôvere. Pre nás je dôležité poznať ich názory a pripomienky, ktoré nám v súvislosti s našimi službami adresujú, aby sme mohli neprestajne pracovať na ich skvalitňovaní,“ uviedol **Július Marton**, senior manažér odboru predaja energetických komodít.

V súčasnosti spoločnosť Veolia Energia Slovensko zásobuje teplom a teplou vodou takmer **40-tisíc petržalských domácností**. Systém centrálného zásobovania teplom prevádzkuje v Petržalke od roku 1993.

Mária Hlaváčová, online špecialista pre komunikáciu a marketing, Veolia Energia Slovensko, a. s.

Návštevníci Dňa otvorených dverí mohli nahliadnúť za brány kotolne, kam sa bežne nedostanú. Foto: Veolia Energia Slovensko

NA ŽŠ DUDOVA V PETRŽALKE SI DETI ROZHÝBALI HLAVU AJ TELO

Deviateho júna žila petržalská Základná škola na Dudovej 2 pohybom. Deň plný zábavy a pohybu zorganizovala O2 Športová akadémia Mateja

Tótha v spolupráci so spoločnosťou Veolia Energia Slovensko, a. s.

Športová akadémia pôsobí na škole s viac ako 600 deťmi už piaty školský rok a to aj vďaka zázemiu a výbornej komunikácii, ktoré jej vedenie školy poskytuje. Počas

podujatia Športový deň s Veoliou bolo pre žiakov prvého stupňa pripravených niekoľko zábavných stanovísk. Každý žiak dostal kartičku a za úspešné zvládnutie úlohy získal pečiatku. Po získaní všetkých pečiatok si mohli žiaci vybrať skvelé odmeny.

Pri príprave jednotlivých stanovísk si dala akadémia olympijského víťaza záležať na tom, aby si deti rozhýbali telo aj hlavičku. Preto boli niektoré zamerané na rozvoj koordináčnych schopností, rýchlosti, ale aj sily. Najväčším ťahákom podujatia bol stánok Veolie v spolupráci s Bike Lab, z ktorého rozvoniaval popcorn po

Koľko kinetickej energie z bicykla je potrebnej na rozsvietenie žiaroviek?? Deti si to vyskúšali na vlastnej koži. | Foto: Veolia Energia Slovensko

celej škole. Ten mohli žiaci získať tak, že vďaka bicyklovaniu vyrobili elektrickú energiu, ktorá bola potrebná na prípravu popcornu. Okrem toho sa žiaci v tomto stánku naučili, koľko kinetickej energie z bicykla je potrebnej na výrobu elektriny, ktorá rozsvieti

rôzne žiarovky, čo nebolo také jednoduché, ako len stlačiť vypínač.

Aj preto jedným z odkazov tohto podujatia bola dôležitosť šetrenia spotreby elektrickej energie.

Mária Bedleková, riaditeľka Športovej akadémie Mateja Tótha

ÚSPEŠNÝ PROJEKT 1. ROČNÍKA KOMUNITNÝCH GRANTOV: KOMUNITNÁ ZÁHRADA DVORY

Pri príležitosti spustenia druhého ročníka programu Komunitné granty sme oslovili Veroniku Pizano, zástupkyňu občianskeho združenia **Záhrada Dvory**, ktoré v roku 2021 získalo od Nadácie Veolia Slovensko grant na vytvorenie komunitnej záhrady v petržalskej časti Dvory. Ako vytváranie záhrady prebiehalo a ako dnes vyzerá, prezradila v krátkom rozhovore.

Mohli by ste nám v krátkosti predstaviť váš projekt?

Komunitná záhrada Dvory vznikla v roku 2020 v areáli SPŠE Hálova v Petržalke. V záhrade má svoj pestovateľský box päťdesiat rodín. Priestor, kde bola kedysi len tráva, teraz hýri životom a je miestom susedského stretávania ľudí z blízkeho okolia. Postupne sme vybudovali altánok so slnečnými kolektormi, zasadili jedle kríky a ovocné stromy, vytvorili kvetinový a bylinkový záhon – a pridali sme aj hracie prvky pre deti. Od tohto roka máme už aj studňu a na polievanie, takže nemusíme používať pitnú vodu. Samozrejmosťou je zber dažďovej vody či kompostéry, pričom kompost využívame v našich boxoch. V záhrade organizujeme podujatia pre deti, prednášky o ekologických témach či swapy na výmenu vecí.

Komunitná záhrada na Dvoroch vznikla aj vďaka podpore Nadácie Veolia Slovensko. | Foto: OZ Záhrada Dvory

Čo vás priviedlo k tomu, že ste začali pracovať na tvorbe komunitnej záhrady?

Komunitná záhrada prináša na sídlisko nový priestor na stretávanie sa ľudí z rôznych panelákov. Hlavnou myšlienkou teda bolo vytvoriť nový priestor na trávenie voľného času. Zároveň vytvára biodiverzitu, síce v malom, ale predsa dôležitú – v záhrade bzučí hmyz, lietajú k nám vtáky, pre ktoré máme búdky aj napájadlá, a zavíta sem aj množstvo drobnej zveri, napríklad ježkovia, pre ktorých máme tiež napájadlá. Komunitné záhrady ďalší prvok, ktorý môže zmierniť prejavy klimatickej krízy.

Čo by ste poradili ďalším odhodlaným obyvateľom, ktorí by chceli vytvoriť niečo podobné?

Chceme ľudí povzbudiť, aby vo svojom okolí vytvárali komunitné záhrady. Niekde to môže byť len zopár boxov pri paneláku, inde aj väčší projekt. Prinesie to nielen radosť z pestovania, ale aj nové stretnutia a priateľstvá.

Marcela Fábianová, špecialista pre komunikáciu a marketing, Veolia Energia Slovensko, a. s.

HÁDZANÁRSKY JUNIÁLES AJ S ÚČASŤOU VEOLIE

Tradičnou súčasťou ukončenia hádzanárskej sezóny je každoročné podujatie s názvom ŠKP Juniáles, ktorý organizujú hádzanári a hádzanáry zo Športového klubu polície Bratislava v júni. Toto podujatie bolo realizované pod záštitou starostu mestskej časti Bratislava – Petržalka a Veolia ako dlhodobý podporovateľ tohto športového klubu bola tiež pozvaná na toto milé športové podujatie.

V športovom areáli na Záporoškovej ulici sa stretlo viac ako tristo detí z dvanástich bratislavských základných škôl na finálovom turnaji v minihádzanej v rámci **18. ročníka projektu**

Športom za duševné zdravie detí. Počas popoludňajšej športovo-spoločenskej časti boli ocenené úspešné družstvá, jednotlivci, ale aj tréneri a dobrovoľníci, ktorí sa mohli tešiť z cien, ktoré poskytnula aj Veolia.

Hádzanársky oddiel Športového klubu polície Bratislava združuje družstvá vo všetkých kategóriách od prípraviek

cez žiakov, dorastencov až po seniorov, a to v ženskej aj v mužskej zložke. Dlhodobou sa venuje práci s mládežou a následne ich zapracovaniu do seniorských družstiev.

Partnerom klubu je aj spoločnosť Veolia Energia Slovensko, a.s., ktorá už niekoľko rokov finančne podporuje mládežnícke aktivity klubu ako aj tímy v najvyšších súťažiach.

Lucia Burianová, senior manažér pre komunikáciu a marketing, Veolia Energia Slovensko, a. s.

KOMUNITNÉ GRANTY

ZÍSKAJTE
FINANCIE NA SVOJ
PROJEKT

Máte dobrý nápad

ako vo vašom okolí niečo skrásliť, skvalitniť, postaviť či opraviť?
Teraz máte príležitosť na to, aby ste ho uskutočnili.

Prihláste svoj projekt do 30. septembra 2023

do programu
Komunitné granty a spoločne
**zlepšíme kvalitu života
v Petržalke.**

Prihlášku a viac informácií nájdete na stránke

www.nadaciaVeolia.sk

TEŠÍME SA NA VAŠE PROJEKTY!

OSLAVA PETRŽALSKEJ PÄTDESIATKY A HIP-HOPU, AJ METALLICA ONLINE

Veľa z Kultúrneho leta v Petržalke 2023 ste si už užili. Prázdninové mesiace sa však zďaleka nekončia. Čo všetko ešte čaká na obyvateľov a návštevníkov najľudnatejšieho sídliska na Slovensku?

PETRŽALKA V POHYBE 28.7. – 30.7.

Kapely Ukupunktúra a Červený bicykel zahrajú v sobotu 29. júla o 18:00 v rámci projektu **Leto na bajkoch** pre všetkých, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom dopravíajú po petržalskej hrádza na miesto koncertu – k bufetu **Bosorka**.

V pohybe budú aj petržalské deti. V **nedeľu 30. júla** ich najskôr čaká v tenisovom klube Matchball od 9:00 do 12:00 tenisový a basketbalový turnaj – predbežne sa na oba treba prihlásiť na maile natalia.schifferova@kzp.sk.

V športovom areáli **základnej školy na Tupolevovej** si zas od 17:00 do 20:00 zasúťažia v rôznych zábavných disciplínach.

TERASAJAM 2023* – 30.7.

Tento rok oslavuje 50. výročie nielen Petržalka, ale aj hip-hop. V **nedeľu 30. 7.** sa pri tejto príležitosti pod terasou na Holíčskej 13 – 15 predstaví štyri základné elementy hip-hopu: DJ-ing, MC's-rap, graffiti jam a breakdance.

Program:

10:00 - 20:00 Graffiti Jam

10:00 - 12:00 DJs set – Funk&Soul&Reggae

12:00 - 14:00 Obedná siesta

– Stračina&Zeljenka

14:00 - 16:00 DanseDanseDanse – Breakdance

16:00 - 18:00 EastCoast&WestCoast - DJs & rappers

18:00 - 20:00 Freestyle&Chill Out

FANTASTICKÉ LETO 11.8. – 13.8.

Čerešničkou Kultúrneho leta v Petržalke 2023 bude víkend **Fantastické leto**.

V **sobotu 12. 8.** od 16:00 môžete na ihrisku Rovniankova stráviť krásny čas s **Fantastickými zvieratkami**: čaká vás Veľký šampionát v kráľičom hope, jazda na koníkoch, poradňa pre zvieracích miláčikov, mnoho zábaviek a atrakcií a o **19:00 divadielko pre deti**.

Štvrtý ročník celodenného podujatia na Draždiaku – **LETNÁ VLNA FANTÁZIE** – je naplánovaný na **nedeľu 13. augusta od 10:00**. Preverte svoju kreativitu a zručnosť pri výrobe netradičných plavidiel. Deň bude plný vodných aktivít a exhibícií, tvorivých dielní pre deti, skvelej muziky, vodných aj vzdušných exhibícií. Popoludnie vyvrcholí v neľútostnom **súboji o petržalské NAJ plavidlo o 16:00**. Celým dňom bude sprevádzať moderátor **Tomaggio**.

ŽIVÁ PAMÄŤ 29.8.

Kultúrne leto v Petržalke 2023 ukončíme spomienkou na Slovenské národné povstanie.

Súboj bláznivých plavidiel, Letná vlna fantázie, preverí zručnosť aj kreativnosť. | Foto: Ivana Vrabľová

V záhrade Petržalskej klubovne seniorov v **utorok o 16:00** sme pripravili posedenie pre seniorov pri ľudovej hudbe, rozhovoroch a prednáškach o SNP.

Vstup na všetky podujatia Kultúrneho leta v Petržalke 2023 je vďaka MČ Bratislava-Petržalka **voľný**.

Aktuálne informácie sledujte na stránkach **KULTURAVPETRZALKE.sk** a **PETR-ZALKA.sk/PODUJATIA**, a tiež na facebookovom profile Kultúra v Petržalke.

METALLICA (TAKMER) NAŽIVO

Fanúšikovia rockovej hudby a predovšetkým skupiny **Metallica** majú šancu zažiť unikátnu udalosť. **19. a 21. augusta vždy od 16:00** ich v **DK Zrkadlový háj** čakajú dva koncertné večery **M72 World Tour**, ktoré budú prenášané naživo z texaského AT&T Stadium v Arlingtone.

Každý večer kapela predstaví iný zoznam skladieb zo svojej vyše 40-ročnej kariéry, od debutu *Kill 'Em All* z roku 1983 až po dlho očakávaný nový singel *72 Seasons* z roku 2023.

M72 World Tour ohromí odvážnym kruhovým dizajnom pódia, ktoré premiestni slávny Metallica Snake Pit do centra a poskytne fanúšikom kompletný 360° pohľad na show z každého miesta štadióna.

Ide o špeciálnu dvojdňovú udalosť, dva odlišné koncerty, preto sa oplatí kúpiť si vstupenky na oba večery (dokopy 30 eur, vstupenka na jeden večer stojí 19 eur), aby ste si užili plný metalový zážitok.

Keďže koncerty sa odohrávajú v Texase, projekcie sú premietané oneskorene, aby vyhovovali miestnemu časovému pásmu.

Stranu pripravil Matej Oravec, Kultúrne zariadenia Petržalky

FESTIVAL KINEDOK V KNIŽNICI: AKO SOM SA STALA PARTIZÁNKOU

Rómska režisérka Vera Lacková pátrala po osudoch rómskych partizánov na pozadí príbehu svojho pradeda. | Foto: Media Voice

„O Rómoch v odboji sa tobo veľa nevie. Keď už, tak sa na nich pozerá skôr ako na obeť holokaustu, ale nevie sa, že to boli aj brdinovia,“ vraví **Vera Lacková**, autorka dokumentu **Ako som sa stala partizánkou**.

Rómska režisérka a producentka vo svojom filmovom debute pátra po zabudnutých osudoch rómskych partizánov na pozadí príbehu svojho pradeda, Jána Lacka. „*Kvôli tomu, že bol v odboji, mu vyvražďili celú rodinu – dve bábätká, dve staršie dcéry, manželku aj matku. On sám*

bol vtedy v koncentračnom tábore a dozvedel sa o tom, až keď sa dostal domov,“ opisuje Lacková. Po vojne si opäť založil rodinu, najmladšia z jeho troch dcér bola režisérkina babička.

Film mal premiéru na filmovom festivale goEast vo Wiesbadene v roku 2021, kde získal jednu z hlavných cien – Cultural Diversity Award.

V rámci festivalu Kinedok si ho môžete pozrieť aj vy, v pondelok 21. augusta o 17:30 v **Klube pod terasou v pobočke Vavilovova 26**.

KNIŽNICA

DIVADIELKO V KNIŽNICI: JAŠTER JESETER

Obyvatelia jazierka zistia, že z ich domova začína miznúť životodarná voda. Jašter s nezvyčajným menom Jeseter, samozvaný tajný agent, sa rozhodne svojich kamarátov zachrániť. Dokáže nájsť riešenie včas, alebo budú všetci nútení opustiť svoj domov?

Predstavenie Divadla Fí je určené **deťom od 4-10 rokov**, pozrieť si ho môžu **v stredu 9. augusta o 9:30 pod terasou knižnice Vavilovova 26**. Program je súčasťou projektu Spoločne EKO.

Jašter Jeseter v podaní Divadla Fí.
Foto: Divadlo Fí

VEĽKÁ BURZA KNÍH

Aj knihy, ktoré už v petržalskej knižnici z rôznych dôvodov doslúžili, si môžu nájsť nových, milujúcich majiteľov. Za jednotnú sumu 0,50 eura ich môžete získať aj vy. Na obľúbenej **Burze kníh** **v pondelok 14. augusta od 14:00 do 17:00** pred pobočkou knižnice **Prokofievova 5** si môžete vybrať z beletrie pre dospelých, populárno-náučnej literatúry a, samozrejme, aj z detských kníh.

Burza sa uskutoční iba v prípade pekného počasia. V opačnom prípade bude v náhradnom termíne. **Stranu pripravila Viera Némethová, Miestna knižnica Petržalka**

KNIŽNICA

INZERCIA

RENOVÁCIE
SCHODOV
AJ VO VAŠOM
PANELÁKU

LM-servis
...na detaile záleží.

- brúsenie schodov
- ošetrovanie pohľadových betónov
- renovácia terazzo a kamenných povrchov

0917 443 003 | info@lm-servis.sk

www.lm-servis.sk

KRÁĽOVNÁ ŠPORTU AJ V PETRŽALKE. RASTIE NÁM NOVÝ VOLKO?

Športový klub Run For Fun vznikol v roku 2009. Počas takmer štrnástich rokov fungovania prešli rukami jeho trénerov a tréneriek stovky detí, ktoré si kráľovnú športu, atletiku, doslova zamilovali.

Výnimkou nie sú talenty z Petržalky, kde Run For Fun pôsobí od roku 2015. Oblúbený krúžok **Hravá atletika** klub vedie na troch petržalských základných školách – ZŠ Tupolevova, ZŠ Dudova a ZŠ Lachova. Mimo Petržalky sa do zoznamu pridáva ZŠ Vrútocká.

Hravá atletika nie je len o behu. Talenty z Run For Fun si na tréningoch i pretekoch vyskúšajú okrem bežeckých disciplín aj skok do diaľky a výšky či hod vortexom – špeciálnou raketkou v tvare šípky.

Krúžok je určený pre deti vo veku **6 až 13 rokov**. Sú rozdelené do **troch vekových skupín** – prvú tvoria deti vo veku 6 až 8 rokov, druhú staršie deti od 9 do 11 rokov. Posledná kategória (11-13 rokov) pôsobí zatiaľ len na Tupolevovej. Od septembra otvára klub tréningovú skupinu tejto vekovej kategórie aj na ZŠ Lachova, tréningy budú prebiehať celoročne vonku v utorky a štvrtky od 15:00 do 16:00.

Od septembra bude na ZŠ Lachova otvorená aj ďalšia skupina, pre deti vo veku 6 až 8 rokov sú tréningy plánované v pondelky a stredy od 16:00 do 17:00. Prihlasovanie do všetkých skupín už prebieha prostredníctvom mailovej adresy info@runforfun.sk.

TÁBORY OPÄŤ LÁKALI

Na ZŠ Tupolevova vznikol v máji 2015 detský atletický klub. Impulzom bola rekonštrukcia

Krúžok Hravá atletika klub Run For Fun vedie na troch petržalských základných školách – ZŠ Tupolevova, ZŠ Dudova a ZŠ Lachova. | Foto: Run For Fun

atletickej dráhy v školskom areáli a osadenie umelého povrchu. Škola bola v júli už štvrtý rok aj dejiskom letného detského atletického tábora. „Záujem o tábory bol opäť veľký, boji, zjaví sa aj od termínu. Druhý táborový týždeň je každý rok naplnený veľmi rýchlo, tentokrát bol obsadený dva mesiace pred začiatkom na plnú kapacitu štyridsať detí. Prvý týždeň sa štandardne zaplňuje ľahšie, dôvodom sú zrejme dovolenky hneď po skončení školského roka,“ prezradza predseda klubu **Lubo Hrčka**.

VZNAMENÍ ATLETIKY AJ V AUGUSTE

Tréneri a trénerky si nevydýchnu ani počas augusta, kedy pripravili pre deti sériu atletických tréningov. „Ide už o štvrtý ročník. Tréningy zdarma robíme pre deti od 6 do 13 rokov. Prebiehať budú každý štvrtok od 17:00 na ZŠ Tupolevova. Ide o asi bodinový tréning, ukážku hravej atletiky. Deti sa zabavia a rodičia sa vďaka tréningom môžu rozhodnúť, či ich od septembra prihlásia na krúžok na základných školách. Netreba sa registrovať, stačí prísť v športovom

oblečení,“ objasňuje predseda ŠK Run For Fun.

BOJ O TELOCVIČNE

Klub sa snaží vytvárať čo najideálnejšie podmienky tak, aby mohol tréningový proces prebiehať neprerušene počas celého roka. „Špeciálne v tejto vekovej kategórii potrebujeme kombináciu telocvičňa-dráha. Postupne sa otvorením ďalších dráh sa snažíme nájsť miesto v telocvični danej základnej školy a dohodnúť sa na časoch a podmienkach, aby sme naše aktivity vedeli ponúknuť deťom z viacerých škôl. Pokiaľ je to možné a dovoľuje to i počasie, s deťmi sme v exteriéri. V zime však potrebujeme telocvičňu,“ vysvetľuje Hrčka.

Dodáva, že počet detí v krúžkoch rok čo rok narastá. Problémom sú však priestorové možnosti v podobe telocviční, ktorých nájdenie podmieňuje aj školský rozvrh.

TALENT NEZARUČUJE ÚSPECH

Možno práve teraz v klube Run For Fun vyrastá nový Volko

či Tóth. „Niekedy sa dá posúdiť, či má dieťa väčší talent ako iné. Či však z neho niečo vyrastie, zjaví sa od toho, aká bude jeho ďalšia cesta. Často to nikam nedotiahnu tí, ktorí majú v desiatich viditeľný talent, naopak tí, ktorých to baví boji ich talent nie je taký výrazný, sa neskôr dokážu presadiť,“ vysvetľuje Hrčka.

Doplnia tiež, že klub sa v rámci aktivít a krúžkov snaží v prvom rade o to, aby deti rozvíjali základnú atletickú všestrannosť a k športu získali pozitívny vzťah.

DOTÁCIE POMÁHAJÚ

ŠK Run For Fun patril v roku 2023 medzi úspešných žiadateľov o finančnú dotáciu pre veľké športové kluby. Z rozpočtu samosprávy tentokrát získal takmer 17 000 eur.

„Tieto prostriedky využívame v najväčšej miere na úhradu prenájmov. Ďalšou položkou je klubové oblečenie a športové pomôcky. Deti, ktoré nastúpia do klubu, dostanú hneď pri nástupe naše klubové tričko, ktorým sa snažíme budovať lojalitu ku klubu. V druhom roku dostanú bežecké kraťasy a máme pripravené aj ponožky či šatky s logom klubu. Oblečením deti nereprezentujú len klub, ale aj Petržalku a Bratislavský samosprávny kraj, ktorých logá sú na oblečení,“ objasňuje predseda klubu.

Ako Hrčka dodáva, v neposlednom rade sú prostriedky z dotácie využité na platy trénerského tímu.

PRIDAJ SA K RUN FOR FUN

V klube aktuálne pôsobí desať trénerov a tréneriek, vítané sú však ďalšie posily. Ideálnymi kandidátmi sú absolventi Fakulty telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave, prípadne študenti a študentky končiacich ročníkov. Viac informácií nájdete na webe RUNFORFUN.sk.

Dávid Pavlík

RADA PRÁVNÍKA: MUSÍ DRUHÝ RODIČ SÚHLASIŤ S DOVOLENKOU V ZAHRANIČÍÍ?

Podľa zákona o rodine majú rodičovské práva a povinnosti obaja rodičia. Práva rodičov sú v zásade rovnaké (rodičia sú rovnoprávni).

Zákon rozlišuje v podstate dve kategórie rozhodnutí rodičov týkajúcich sa starostlivosti o dieťa, a to veci bežné a veci podstatné. Pri bežných veciach (každodenných záležitostiach) môže každý rodič rozhodnúť aj sám, bez súhlasu druhého rodiča. Pri podstatných veciach je potrebný súhlas druhého rodiča. Vyplýva to z § 35 Zákona o rodine.

KEDY SÚHLAS NETREBA...

Za podstatnú vec týkajúcu sa maloletého dieťaťa považuje zákon napr. trvalé vystaňovanie dieťaťa do cudziny. Z toho vyplýva, že pokiaľ nejde o trvalé premiestnenie dieťaťa do cudziny, ale len o krátkodobý a hlavne dočasný pobyt v cudzine – napr. dovolenku, nejde o podstatnú vec

týkajúcu sa starostlivosti o dieťa a súhlas druhého rodiča nie je potrebný. Neplatí to však absolútne.

Ak sa rodič rozhodne ísť s dieťaťom, napr. na dvojtýždňovú dovolenku do zahraničia, nemusí si automaticky pýtať súhlas druhého rodiča, pretože podľa súdnej praxe je právom daného rodiča rozhodnúť o tom, kde a akým spôsobom bude s dieťaťom tráviť čas a toto právo nemožno obmedzovať len na územie SR. Na druhej strane však dovolenka nesmie zasahovať do času, kedy má právo byť, napr. podľa rozhodnutia súdu, s dieťaťom druhý rodič.

... A KEDY JE POTREBNÝ

Ak je teda dieťa zverené do starostlivosti jednému rodičovi a druhý má právo styku, prípadne ide o striedavú starostlivosť rodičov, môže rodič v rámci „svojho“ času vziať dieťa na dovolenku, a to aj do zahraničia, bez súhlasu

druhého rodiča. Ak by sa však čas dovolenky, čo i len jeden deň prekrýval s časom, kedy má právo byť s dieťaťom druhý rodič, musí s tým tento rodič súhlasiť. Súhlas by sa, samozrejme, vyžadoval len na tie dni dovolenky, ktoré sa prekrývajú s právom styku druhého rodiča.

Je potrebné dodať, že aj keď druhý rodič súhlas za istých okolností nemusí udeliť, má právo vedieť kde sa jeho dieťa nachádza. Toto právo mu vyplýva z § 24 ods. 6 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva právo na informovanie sa o maloletom dieťaťi. Podobným princípom sa v podstate riadi aj dovolenka v rámci Slovenska.

právo byť druhý rodič. Ak to nie je možné, požiadajte ho o súhlas (napr. e-mailom). Môžete tiež navrhnúť aj nejaké náhradné termíny na styk s dieťaťom, aby druhý rodič nebol o tento čas ukrátený. Ak čas dovolenky nezasahuje do práva druhého rodiča na styk s dieťaťom, informujte druhého rodiča o tom, že idete na dovolenku, do akej krajiny, prípadne mesta a na ako dlho. Nikdy neviete, čo sa môže na dovolenke stať. Obaja rodičia by však mali brať do úvahy najlepší záujem svojho dieťaťa a podľa toho sa rozhodovať a konať.

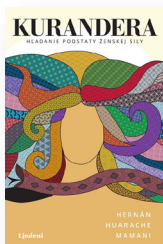
JUDr. Patrik Ozimanič,
advokát | www.ozilegal.sk
advokat@ozilegal.sk

JE DOBRÉ INFORMOVAŤ O MIESTE POBYTU

Ak to celé zhrnieme, dovolenku plánujte tak, aby sa neprekrývala s časom, kedy má s dieťaťom

Rubrika Rada právnika je súčasťou **Bezplatnej právnej poradne Petržalky**, spoločného projektu MČ Bratislava-Petržalka a viacerých profesionálnych právnikov a advokátov, ktorí každú stredu poskytujú obyvateľom v priestoroch miestneho úradu pro bono právne rady. Viac informácií na PETRZALKA.SK/PORADNA.

SUDOKU

slovar

Číslo v správnom poradí z oboch zelených riadkov či stĺpcov nám zasielajte na e-mail noviny@petrzalka.sk do **27. augusta**. Do predmetu správy uveďte heslo SUDOKU. Tento mesiac hráte o knihu vydavateľstva Albatros pod názvom Kurandera.

3		9				5	7
		4				8	
						3	
	1	2					
					1	7	6
			8	3		2	
		1			2	5	
4						2	1
	8		9			6	

				5			
	7	5		4			
		8		2			
7	5	4	1			6	
					7		5
					8		
	6	3	8	1			
5	1			7			
8	4		5	9			

„Súhlasím, že masový konzumný spôsob života, ktorý nám predávajú ako krásu, je v skutočnosti ohavný a neponúka mi ani trochu z estetického potešenia, ktoré nachádzam napr. pri...“ (dokončenie je v tajničke).

Výhercom tajničky z čísla 6/2023 sa stáva **Jozef Jatel**, výherkyňou sudoku **Alica Vaculová**.

V letnom dvojčísle hráte s vydavateľstvom Albatros o tretí román z dielne írkej autorky Sally Rooney **Krásny svet, kdeže si**. Držíme palce!

ALBATROS MEDIA

<p>Pomôcky: YAR, tabart, aтем, remab</p>						Miešaná marinovaná zelenina (potrav.)	3. časť tajničky	Učiteľ národov	Pôvodca všetkého, stvoriteľ (náb.)	Ilava (EČV)	Nástroj na drhnutie	Útok, napadnutie (kniž.)
Najkvalitnejšia káva												
Čo samo lieta												
Úžitok, prospech										Značka kozmetiky		
Črta tváre									Riečny kôrovec			
Na to miesto, tam								Cér (zn.)				
Nízke napätie								Spôsobia zranenie			1. časť tajničky	Športovec pestujúci atletiku, silák
Autor: Blah.	Nadmerné vyrúbanie lesa	Povedia (kniž.)	Aerá, po česky	Obloha, po anglicky	Tu máš		Závora (hovor.)					
					Japonský ostrov		Tabuľa maturantov					
Vnuk (kniž.)							Univerzálny odev					
							Jedlá huba					
Vodný tok							Tupil, urážal					
							Preddavok (bank.)					
Tajomný, po anglicky					Trojklonný nerast					J foneticky		
					Opito, po česky					Podnecuj k niečomu		
Right Knee Arthroscopy (skr.)				Ovinula, omotala						Mať, po česky		
				Príkry svah, skalisko						Český vrch		
United National (skr.)			Nešíkovne (nár.)					Jestvujem, existujem				
			Súč. maď. skladateľ					Ťah, po česky				Nič, kaz
Guľôčka z mydlovej peny								Niekde (hovor.)				
								Obrysová čiara, obrys				
Pomôcky: Osať, Ya, eery	Vzlet	Oleje, po anglicky					Mútila					
		Žiaci 8. ročníka					Lekár (hovor.)					
2. časť tajničky												
							Ústna dohoda					
							Skrýša zvierat					
Územie na Balkáne					Tuzexová poukážka				Voice Unit (skr.)		Erebos (arch.)	Rodička
					Cítoslovce bolesti				Argón (zn.)			
Prúdom vody odstráň				Odroda kelu								
				Chlorid draselný						Konsumujem		
										Jemen (MPZ)		
Popevok			4. časť tajničky								Revúca (EČV)	
			Hliník (zn.)								Ukazovacie zámeno	
European Civil Aviation Conference (skr.)					Okresná odborová rada (skr.)				Dýchanie, po nemecky			
Jemnozrná hornina					Herecký výkon				Šupinatý vodný stavovec			

Odpovede zasielajte na e-mail noviny@petrzalka.sk do 27. augusta 2023 v predmete správy so slovom Tajnička.